

3. lpp. Amatu vietas — ko likvidē, kas no jauna.

5. lpp. Kafija, politiķi un jaunieši.

6. lpp. *Jaunlīdumos,*
kur jauna siltumnīca un jauns žogs.

8. lpp. Kā klājas pensionārei Kolkā?

10. lpp. Dundagas luterāņu baznīcai 250!

Redaktora vārdi

Par ko uztraucamies

Nesen iznāca saruna par uztraukšanos. Vai vecam, vientuļam cilvēkam jāuztraucas, ja viņam nav, kas nomaina gāzes balonu? Droši vien, ka ir, jo ēst un kaut ko siltu iedzert jau gribas.

Bet, protams, uztraukumi ir tik dažādi, un, kas vienam šķiet lielu pārdzīvojumu vērts, citam liekas tieši sīkumi. Cik ļoti tas var atšķirties! Mēdz teikt: pasaki, ko tu domā, un es pateikšu, kas tu esi. Vai arī: pasaki, ko tu ēd... Vai pasaki, par ko tu smeies... Bet ievērojams raksturlielums ir iemesli, kas mums liek raizēties. Pasaki, par ko tu

uztraucies...

Viens uztraucas par mīļotās hokeja komandas zaudējumu. Cits nobēdāties, ka viņam uzmetusies aukstumpumpa. Kāds nobažījies, ka nebūs, kam norakstīt māju. Kāds noraizējies, ka sieva grib viņu pamest. Vēl kāds uztraucas, ka sieva no viņa negrib aiziet.

Un vēl kāds neuztraucas nekad un nemaz, jo viņam sen viss ir vienalga. Domāju, ka tad gan ir pamats sākt uztraukties.

Alnis Auziņš

Maestro Dundagā

19. III novada talantu koncertā Dundagā skatītāji par mīļākajiem priekšnesumiem atzina Laines Šmites dziedāto *Es aiziet nevaru*, *Kurzemītes Minku* kakeniski aranžēto *Mulķe sirds* un *Ventiņ'* ZZS apolitiski politisko (jeb politiski apolitisko) *Mazu cinīti*.

Koncerta toni uzdeva jau pats sākums — uz skatuves, kas ierāmēta klavieru ietvarā, Laima Borsuka dziedāja dziesmu *Meln ar baltu*, un tieši tā — melnbalti — tērptas bija *Sensus* dejotājas. Jā, tik vien krāsu ir arī klavieru taustiņiem, bet no septiņu nošu iespējām uzplaukst krāšņa varavīksne, ja skaņradis ir meistars ar talanta dzirksti un milzīgām darba spējām. Vakars bija veltīts šī gada jubilāra Raimonda Paula daiļradei.

Kas šķita īpatni šim, sestajam talantu koncertam mūsu novadā? Jauki un iederīgi savējo uzstāšanās kuplināja Kolkas koris, jaunās krāsās uzmirdēja *Sendienas*, kas Paula dziesmu popūriju izspēlēja ar dramaturģisku piesitienu un prieku, Regīna Rūmniece ar pavadošo *Ventiņ'* ZZS blici jau kārtējo reizi pārliecināja par varēšanu komiskajās izpausmēs, savukārt Jāņa Simsona dziesmas mīlestība ļauj ar pārliecību teikt, ka arī mums ir savs dziedošais policists, vēl jo vairāk tāpēc, ka par Nikolaju Puzikovu pēdējā laikā neko neesmu dzirdējis. Sandra Kokoreviča apliecināja savu uzticību liriskajai noskaņai, *Kurzemītes Minkas* iekaroja daudzu sirdis ar viskašķiskāko priekšnesumu, bet par māsām Sakniņām jāatzīstas, ka man trūkst vārdu, jo gribas sacīt tā, kā dzejnieks jau ir teicis, — gaismas caurstrāvošanas...

Ja šo rindiņu autoram būtu iespēja dot kādu īpašu balvu, tad izvēle kristu uz visiem trim bērnu numuriem. Spoži! Neatvairāmi

kurmiski raka Kārlis Jansons, pepilotiskā šarmā aizrāva Anna Jansone, Jānis Ūdris & Co, savukārt mazais un ļoooti resnais nīlzirdziņš Agates Jetes Miķelsones iemiesojumā valdzināja ar izturētu nopietnību, ko pārtrauca vien īss smaida zibsnis pašās beigās pēc veiksmīga špagata. Un kur nu vēl Agates Jetes apbrīnojamā teksta zināšana, vēlāk dziedot līdzī daudzas dziesmas! Citējot brāļu Kokaru savlaik iemīļoto vārdu, kontinuitāte mūsu novadā ir nodrošināta. Vismaz dziedāšanas ziņā, un vai tad latvietim ir kas svarīgāks? Malači!

Prieks, ka ar savu balsi turpina strādāt Laine Šmite, jauku dažādību koncerta vokālajam musturdeķim piešķīra instrumentālais priekšnesums vairāk vai mazāk Dundagas zēnu kvarteta izpildījumā (no kura uz skatuves gan saskatīju trio), kā vienmēr ar asprātību paspīdēja vīrišķās balss īpašnieks Valters Laķevics.

Maestro lomā pie klavie-

rēm labi iejutās Rūta Upnere, bet vakaru asprātīgos dialogos raiti vadīja Elīza Sakniņa un Kristis Iesalnieks. Elīza un Kristis arī nedaudz iesaistīja publiku. Saistošs, reizē vienkāršs un grūts bija uzdevums diviem brīvprātīgajiem — zālēs priekšā pēc ievadtaktīm pateikt R. Paula skaņdarbu nosaukumus. Spītējot zāles nemitīgajai priekšādziedāšanai, Inese Veinberga sīvā cīņā pārspēja Gu-

• Laines Šmites uzstāšanās pārliecināja ar balsi un pārdzīvojuma spēku.
• Annas Jansones, Jāņa Ūdra un draugu priekšnesumā dzirkstīja varens spēles prieks.

Visvalža Biezbārža foto

nāru Laicānu.

Kaut gan pēdējā kopdziesmā izskanēja vārdi «Kāpēc es atkal esmu bešā?», domāju, ka neviens nepalika tukšiniekos. Viens no mūsu novada iecienītākajiem notikumiem arī šoreiz sniedza bagātīgu jūtu un pārdzīvojumu gammu, un par to paldies dalībniekiem, skatītājiem un gatavotājiem ar Inoru Sproģi un Dzintru Tauniņu priekšgalā.

Uz tikšanos citos sarīkojumos!

Alnis Auziņš

Baibai Šuvcānei — Aleksandra Pelēča prēmija!

10. IV Talsu Galvenajā bibliotēkā mūsu novadniece Baiba Šuvcāne saņēma Aleksandra Pelēča prēmiju par savu grāmatu *Sauc par Valdi mūsu ciemu*.

Talsu pilsētas domes 2000. gadā iedibināto prēmiju par mākslinieciski augstvērtīgiem darbiem prozā, dzejā, publicistikā un literatūrzinātnē, kas veltīti Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas novadam, mūsu lībiešu kultūras pētniece ieguvusi jau otro reizi. 2012. gadā B. Šuvcāne saņēma A. Pelēča prēmiju par grāmatu *Senais lībiešu ciems Kolka*.

Šogad A. Pelēča literārajai prēmijai līdztekus B. Šuvcānes grāmatai bija izvirzīti vēl šādi darbi: Viļņa Mitlera *Dundznik vald*, Guntara Cerava un Jāņa Vasiļevska *Karavīra ceļš*, Lidijas Leikumas *Viena zeme, vieni ļaudis, nav vienāda valodīn*, Antras Grūbes *Talsu Valsts ģimnāzijas neaprātības un asprātības*, Intas Metuzāles *Talsu dendroloģiskais parks*, Anša Druviņa fotoalbums *Talsi — kalnu un ezeru pilsēta*, Friča Kristapsona (Vīksnas) *Senlolots sapnis* un Annas Skaidrītes Gailītes *Tilts starp horizontiem*.

Apsveicam mūsu novada pētnieci, dokumentētāju un daudzinautāju!

Alnis Auziņš

Aprīlī un maijā

Dundagā

22. IV plkst. 18.00 filma *Es esmu šeit* — Berlīnes starptautiskā kinofestivāla galvenās balvas, Kristāla lāča, ieguvēja.

26. IV plkst. 10.00 izrāde bērniem *Sunītis un kaķīte*.

14. V Ģimenes dienas koncerts.

Vīdālē

23. IV plkst. 10.00 biedrība *Visvīdāle* aicina novadniekus uz Vīdāles skolas apkārtnes sakopšanas talku!

Kolkā un citviet Ziemeļkurzemē

4. V, Latvijas neatkarības atjaunošanas 26. gadadienā, plkst. 13.00 Ziemeļkurzemes dievnamos Kolkā, Ģipkā un Rojā vienlaikus skanēs kokles, apliecinot, cik mūsu Latvija ir skaista un cik trausla kā maigā kokles skaņa ir neatkarības robeža! Koncertcijā vienosies koklētāju ansamblī un solisti no Rīgas, Baložiem, Iecavas, Madonas un Kolkas. Visi koklētāji plkst. 18.00 vienosies noslēguma koncertā Kolkas tautas namā. Visi laipni aicināti!

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 24. martā

Naudu, kas bija paredzēta butilgumijas membrānas ieklāšanai ūdenstornī (5926,56 €) un filtrējošiem materiāliem membrānas filtram (300 €), novirzīja mērķim *Ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšana dzeramā ūdens sagatavošanas un notekūdeņu attīrīšanas stacijās Kolkā*. SIA *Kolkas ūdens* valdes loceklis Gintam Muskaram līdz 1. IV jāiesniedz Dundagas novada domei uzņēmuma budžeta plāns, naudas plūsma un ziņojums par rīcības plānu uzņēmuma darbības nodrošināšanai 2016. gadā.

Izslēdza no Dundagas novada pašvaldības domes 25.02.2016. lēmuma nr. 30 *Par ūdensapgādes tarifiem Kolkas ciemā* III, V un VI punktu.

Grozīja Dundagas novada pašvaldības domes 25.02.2016. lēmuma nr. 30 *Par ūdensapgādes tarifiem Kolkas ciemā* 1. punktu šādā redakcijā: «I. Apstiprināt SIA *Kolkas ūdens* (reģ. nr. 40003579893) iesniegtos tarifa projektus: ūdensapgādes pakalpojums Kolkas ciemā 1,12 €/m³ (bez PVN) un kanalizācijas pakalpojums Kolkas ciemā 1,17 €/m³ (bez PVN); ūdensapgādes pakalpojums SIA *Līcis-93* par tehniskā ūdens piegādi 0,49 €/m³ (bez PVN) un kanalizācijas pakalpojums SIA *Līcis-93* 1,72 €/m³ (bez PVN). Tarifs stājas spēkā 01.03.2016».

Piešķīra 22 375 € dotāciju SIA *Kolkas ūdens*. Nauda ņemama no budžeta atlikumā rezervētā finansējuma SIA *Kolkas ūdens* un izmantojama SIA *Kolkas ūdens* ikdienas uzturēšanas izdevumu segšanai, lai nodrošinātu, ka SIA *Kolkas ūdens* ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus Kolkas ciema iedzīvotājiem spētu sniegt atbilstoši apstiprinātajam tarifam. Pilnvaroja domes priekšsēdētāju parakstīt līgumu par dotācijas piešķiršanu SIA *Kolkas ūdens*. Līgumā jānosaka sasniedzamais mērķis, uzdevumi, pārskatu sniegšana un izlietojuma kontrole. Uzdeva domes priekšsēdētājam informēt domi par noslēgto līgu-

mu nākamajā domes sēdē pēc līguma noslēgšanas.

Pieņēma *Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas nolikumu*. No 1. IV pašvaldības Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijā ievēlēja Gunāru Laicānu, Rutu Emerbergu, Inetu Mauriņu, Daci Kurpnieci un Kasparu Neimani.

Nolēma no I. V Dundagas novada Centrālajā bibliotēkā samazināt amata vietu skaitu par vienu vienību.

No 1. IV Attīstības un plānošanas nodaļā likvidēti amati «ĢIS speciālists» un «plānotāja», savukārt izveidota amata vieta «zemes lietu speciālists». Pašvaldības iestādē Saimnieciskais dienests izveidota amata vieta «parka dārznieks».

Grozīja pašvaldības amatu katalogu. Nolēma slēgt sadarbības līgumu ar Kurzes Tūrisma asociāciju par sadarbību tūrisma attīstības veicināšanā un tūrisma mārketiņā Dundagas novadā 2016. gadā, paredzot tam budžetā 1059 €.

Nolēma neizmantot 24.04.2013. atpakaļpirkuma līguma nr. 142497 automašīnas *Dacia Lodgy* iegādes priekšrocības un sagatavot iepirkuma dokumentāciju, lai operatīvajā līzingā iegādātos jaunu automašīnu Dundagas pagasta izglītības iestāžu vajadzībām — septiņvietīgu minivenu līdz 16500 €.

Nolēma projekta apstiprināšanas gadījumā atbalstīt pašvaldības kā partnera dalību projektā *Birding Baltic* laikā no 2016. līdz 2020. gadam, nodrošinot priekšfinansējumu projekta aktivitāšu īstenošanai līdz 160 000 € un līdzfinansējumu projekta īstenošanai līdz 24 000 €.

Nolēma piedzīt bezstrīda kārtībā, vēršot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem un tam piederošo kustamo un nekustamo mantu, nekustamā īpašuma nodokļa parādu un ar piedziņas procesu saistītos izdevumus par īpašumiem *Bebrī* — 97,70 €; *Šlīteres iela 7-2* un

Šlīteres iela 7-5 — 80,23 €; dzīvokļa īpašumu *Kopmītne 2-10* — 46,84 €; *Mednieki* — 95,85 €; *Noras* un *Tāles-1* — 80,54 €.

Piekrita sadalīt nekustamos īpašumus *Pignieki*, *Riekstiņi* un *Mežkalēji*. Nolēma mainīt nekustamā īpašuma *Annes* nekustamā īpašuma lietošanas mērķi no «zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība» uz «individuālo dzīvojamo māju apbūve»

Nodeva detālplānojuma projektu nekustamā īpašuma *Krūmiņi* zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8862 005 0036 publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai un noteica trīs nedēļu publiskās apspriešanas termiņu.

Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamo īpašumu *Ūši* zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8862 007 0055 un nekustamā īpašuma *Jaunūši* zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8862 007 0113 robežu pārkārtošanai. Apstiprināja zemes ierīcības projektu nekustamā īpašuma *Senči* zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8850 005 0012 sadalīšanai trijās daļās.

Pieņēma saistošos noteikumus *Par Dundagas novada pašvaldības domes saistošo noteikumu publicēšanas vietu*.

Grozīja Starpinstitutionālās sadarbības komisijas darbam ar riska ģimenēm sastāvu: izslēdza no komisijas Ilonu Jostiņu un iekļāva Inesi Ūdri — Kolkas pamatskolas sociālo

Administratīvajā komisijā

23. II sēdē nr. 2 izskatīja 4 administratīvā pārkāpuma lietas. No tām: 1 lietu par vides piesārņošanu un piegružošanu (LAPK* 58. p.) — persona administratīvi sodīta ar 70 € naudas sodu; 1 lietu par nepilngadīgā novešanu līdz dzērums stāvoklim (LAPK 172. p. 2. d.) — persona administratīvi sodīta ar 100 € naudas sodu; 1 lietu par dzīvesvietas nedeklarēšanu (LAPK 186. p. 2. d.) — persona administratīvi sodīta, izsakot brīdinājumu; 1 lietu par alkoholisko dzērienu lietošanu vai atrašanos alkoholisko dzērienu ietekmē, ja pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais un šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas (LAPK 171.¹

iecelšanas un atcelšanas kārtību; 3) pašvaldības izpilddirektora vietnieka kompetenci.

2. Saistošo noteikumu nepieciešamības pamatojums. 2.1. Saskaņā ar likuma *Par pašvaldībām* 68. panta pirmo daļu pašvaldības izpilddirektors ir atbildīgs par pašvaldības iestāžu darbu. Tas nozīmē, ka padoto skaits ir aptuveni 13 (iestāžu skaits).

Saskaņā ar pašvaldības nolikuma 25. punktu pašvaldības izpilddirektors īsteno arī Centrālās administrācijas vadītāja kompetenci. Tas nozīmē, ka padoto skaits ir vēl aptuveni 25 (Centrālās administrācijas darbinieku skaits).

Šāds padoto skaits nav uzskatāms par optimālu, tāpēc nepieciešams padotības īstenošanu sadalīt. Kā atbilstošākais risinājums nolemts izveidot pašvaldības izpilddirektora vietnieka amatu. Pašvaldības izpilddirektora vietnieka kompetenci, kā arī tieši pakļautās institūcijas noteiks pašvaldības izpilddirektors — šāds risinājums atzīts par lietderīgāko, jo tādējādi iespējams darba resursus operatīvi sadalīt. Pašvaldības izpilddirektora vietnieks īsteno arī Centrālās administrācijas vadītāja vietnieka kompetenci.

Ņemot vērā pašvaldības izpilddirektora iespējamās kompetences plašumu, tiek precizēts arī pašvaldības nolikuma 95. punkts, kurš tiek papildināts ar pašvaldības izpilddirektora vietnieka apmeklētāju pieņemšanas kārtību.

Papildināts tiek arī pašvaldības nolikuma 113. punkts, lai noteiktu, ka arī pašvaldības izpilddirektora vietnieka izdotos administratīvos aktus varēs apstrīdēt domē.

3. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz pašvaldības budžetu. 2016. gadā aptuveni no 15 253 līdz 17 048 € — atlīdzība izpilddirektora vietniekam.

4. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. Neietekmē.

pedagoģi.

Par Dundagas novada pašvaldības izpilddirektori no 1. IV iecēla Zintu Eizenbergu. Uzdeva Dundagas novada pašvaldības domes priekšsēdētājam līdz 30. III noslēgt ar Zintu Eizenbergu darba līgumu par Dundagas novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu pildīšanu; izbeigt ar Zintu Eizenbergu noslēgto darba līgumu par Dundagas novada pašvaldības Centrālās administrācijas finansu speciālista amata pienākumu pildīšanu; atļaut Zintai Eizenbergai savienot Dundagas novada pašvaldības izpilddirektora amatu ar Dundagas novada pašvaldības Iepirkumu komisijas locekļa amatu un Dundagas novada pašvaldības Privatizācijas, atsavināšanas un iznomāšanas komisijas locekļa amatu.

Apstiprināja dalību Latvijas Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā, norīkojot kā atbildīgo politisko amatpersonu Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas priekšsēdētāju Ansi Rodertu un atbildīgo darbinieku — projektu vadītāju Baibu Reimani.

Izskatīja apstrīdēto administratīvo aktu par *Nereģistrēto būvju būvniecības un to ekspluatēšanas pārtraukšanu* un *Nereģistrēto būvju konservēšanu* līdz tālāku lēmumu pieņemšanai un pieņēma pusēm saistošu lēmumu.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

p. 2. d.), un par smēķēšanu nepilngadīgām (LAPK 42.¹ p. 4. d.) — persona administratīvi sodīta ar 50 € naudas sodu.

29. III sēdē nr. 3 izskatīja 1 administratīvā pārkāpuma lietu — par nepilngadīgā iesaistīšanu alkoholisko dzērienu lietošanā vai nepilngadīgā novešanu līdz dzērums stāvoklim, ja šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas (LAPK 172. p. 4. d.) — persona administratīvi sodīta, uzliekot 350 € naudas sodu.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

* LAPK — Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodekss

Grozījumi pašvaldības nolikumā

Apstiprināti ar Dundagas novada domes 28.01.2016. sēdes lēmumu nr. 15 (prot. nr. 2., 16. §)

Dundagas novada pašvaldības 28.01.2016. saistošie noteikumi nr. 3 *Grozījumi Dundagas novada domes 22.12.2010. saistošajos noteikumos nr. 47 «Dundagas novada pašvaldības nolikums»*

Izdoti saskaņā ar likuma *Par pašvaldībām* 21. panta pirmās daļas 1. punktu un 24. pantu.

Izdarīt Dundagas novada pašvaldības 22.12.2010. saistošajos noteikumos nr. 47 *Dundagas novada pašvaldības nolikums* šādus grozījumus:

1. Izteikt saistošo noteikumu II. nodaļas nosaukumu šādā redakcijā: «II. Domes priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka, pašvaldības izpilddirektora un pašvaldības izpilddirektora vietnieka pilnvaras».

2. Papildināt saistošos noteikumus ar 25.¹ punktu šādā redakcijā: «25.¹ Pašvaldības izpilddirektoram ir viens vietnieks, kas īsteno arī Centrālās administrācijas vadītāja vietnieka kompetenci. Pašvaldības izpilddirektora vietnieka kompetenci, kā arī tieši pakļautās institūcijas nosaka pašvaldības izpilddirektors. Pašvaldības izpilddirektora vietnieku ieceļ amatā un atbrīvo no amata dome. Darba līgumu ar pašvaldības izpilddirektora vietnieku slēdz pašvaldības izpilddirektors».

3. Izteikt saistošo noteikumu 95. punktu šādā redakcijā:

«95. Domes priekšsēdētājs pieņem apmeklētājus Dundagas ciemā vismaz reizi nedēļā un Kolkas ciemā vismaz reizi divās nedēļās. Apmeklētāji tiek pieņemti vismaz divas stundas.

Pašvaldības izpilddirektors un pašvaldības izpilddirektora vietnieks pieņem apmeklētājus Dundagas ciemā vismaz divas reizes mēnesī un Kolkas ciemā vismaz reizi mēnesī. Apmeklētāji tiek pieņemti vismaz divas stundas.

Domes deputāti pieņem apmeklētājus Dundagas ciemā un Kolkas ciemā vismaz reizi divos mēnešos. Apmeklētāji tiek pieņemti vismaz divas stundas.

Informāciju par apmeklētāju pieņemšanas datumu un laiku amatpersona iesniedz Centrālajā administrācijā vismaz divas nedēļas iepriekš. Centrālā administrācija nodrošina savlaicīgu minētās informācijas publicēšanu pašvaldības interneta vietnē.

Institūciju vadītāji un domes atbildīgie darbinieki apmeklētājus pieņem saskaņā ar domes priekšsēdētāja apstiprinātu apmeklētāju pieņemšanas laika grafiku, kas izvietojams uz informācijas stenda un publicējams pašvaldības interneta vietnē».

4. Izteikt saistošo noteikumu 113. punktu šādā redakcijā:

«113. Pašvaldības izpilddirektora, pašvaldības izpilddirektora vietnieka un pašvaldības iestāžu izdotus administratīvos aktus apstrīdēt var domē».

Domes priekšsēdētājs G. Laicāns

Paskaidrojuma raksts Dundagas novada domes 28.01.2016. saistošajiem noteikumiem nr. 3 *Grozījumi Dundagas novada domes 22.12.2010. saistošajos noteikumos nr. 47 «Dundagas novada pašvaldības nolikums»*

1. **Īss saistošo noteikumu saturs izklāsts** Saistošajos noteikumos izdarīti grozījumi, lai noteiktu: 1) ka pašvaldības izpilddirektoram ir vietnieks; 2) pašvaldības izpilddirektora

Maksa Mākslas un mūzikas skolā

Apstiprināti ar Dundagas novada domes 28.01.2016. sēdes lēmumu nr. 14 (prot. nr. 2., 15 §)

Dundagas novada pašvaldības 28.01.2016. saistošie noteikumi nr. 2 Par līdzfinansējuma samaksas kārtību Dundagas Mākslas un mūzikas skolā

Izdoti saskaņā ar *Izglītības likuma* 12. panta 2.¹ daļu; likuma *Par pašvaldībām* 43. panta pirmās daļas 13. punktu.

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi (turpmāk arī — noteikumi) nosaka kārtību, kādā tiek maksāts līdzfinansējums par izglītības ieguvu Dundagas novada pašvaldības (turpmāk arī — pašvaldība) dibinātajā profesionālās ievirzes izglītības iestādē Dundagas Mākslas un mūzikas skola (turpmāk arī — izglītības iestāde).

II. Līdzfinansējuma noteikšanas un maksāšanas kārtība

2. Līdzfinansējums par izglītības ieguvu izglītības iestādē veido daļu no izglītības iestādes finansējuma.

3. Līdzfinansējuma apmēru nosaka pašvaldības dome ar atsevišķu lēmumu.

4. Līdzfinansējumu maksā izglītojamā vecāki vai citi likumiskie pārstāvji (turpmāk — vecāki), kuru bērni izglītības iestādē apgūst licencētas profesionālās ievirzes izglītības programmas un interešu izglītības programmas atbilstoši iestādes nolikumam. Par licencētas profesionālās ievirzes izglītības programmas apgūšanu, interešu izglītības prog-

rammas apgūšanu un līdzfinansējuma maksāšanas kārtību starp izglītības iestādi un izglītojamā vecāku tiek noslēgts rakstveida līgums.

5. Līdzfinansējumu vecāki maksā, pamatojoties uz grāmatvedības attaisnojuma dokumentu (rēķinu).

6. Līdzfinansējums tiek ieskaitīts pašvaldības norēķinu kontā.

7. Līdzfinansējumu vecāki maksā par katru mēnesi atkarībā no izglītības programmas ilguma, maksājumus veicot par kārtējo mēnesi līdz nākamā mēneša 28. datumam. Par izglītojamiem, kuri neattaisnotu iemeslu dēļ neapmeklē izglītības iestādi, līdzfinansējums netiek pārrēķināts. Pārtraucot mācības izglītības iestādē, avansā iemaksātā līdzfinansējuma summa vecākiem tiek atmaksāta.

8. Līdzfinansējumu var samaksāt avansā. Avansā iemaksātā līdzfinansējuma summa pāriet uz nākamo samaksas periodu.

9. Ja vairāk nekā 2 mēnešus nav veikta līdzfinansējuma maksa, izglītības iestādei ir tiesības izglītojamo atskaitīt no attiecīgās profesionālās ievirzes izglītības un interešu izglītības programmas.

10. Izglītības iestāde no vecāku līdzfinansējuma maksājumiem iegūtos līdzekļus izlie-to izglītības iestādes attīstībai, mācību līdzekļu iegādei un iestādes aprīkojuma iegādei.

III. Atbrīvojumi no līdzfinansējuma maksas

11. No līdzfinansējuma maksas 100 procentu apmērā, pamatojoties uz izglītojamā vecāka

iesniegumu, attiecīgajā mācību gadā ar izglītības iestādes direktora rīkojumu tiek atbrīvoti:

- 11.1. trūcīgu un maznodrošinātu ģimeņu bērni (ne ilgāk kā uz periodu, kurā attiecīgais statuss piešķirts);
- 11.2. bērni invalīdi un bāreņi;
- 11.3. trešais un nākamie bērni, ja izglītības iestādi apmeklē trīs vai vairāki bērni no vienas ģimenes.

12. No līdzfinansējuma maksas 50 procentu apmērā, pamatojoties uz izglītojamā vecāka iesniegumu, attiecīgajā mācību gadā ar izglītības iestādes direktora rīkojumu tiek atbrīvoti:

- 12.1. daudzbērnu ģimeņu (trīs un vairāk nepilngadīgi bērni) bērni;
- 12.2. viens bērns, ja no vienas ģimenes izglītības iestādi apmeklē divi bērni;
- 12.3. izglītojamie, par katru papildus ap-gūstamo programmu.

13. No līdzfinansējuma maksas uz konkrētu laiku 100 procentu apmērā ar izglītības iestādes direktora rīkojumu tiek atbrīvoti izglītojamie, kuri nav apmeklējuši izglītības iestādi pilnu mēnesi un ir iesniegta ārsta izziņa.

14. Atbrīvojumi no līdzfinansējuma maksas stājas spēkā ar mēnesi, kurā vecāki iesnieguši izglītības iestādei rakstisku iesniegumu un apliecinošus dokumentus par faktu, uz kura pamata ir tiesības saņemt atbrīvojumu no līdzfinansējuma maksas.

15. Šo noteikumu ievērošanas un līdzfinansējuma iemaksas izpildes kontroli organizē un nodrošina izglītības iestādes direktors.

Domes priekšsēdētājs G. Laicāns

Par kapitālsabiedrībām

Iepazīstinām novada iedzīvotājus ar jautājumiem, kas saistīti ar pašvaldības tiesībām dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā. Skaidrojumus sagatavojis pašvaldības jurists Aigars Šturms.

Kapitālsabiedrību veidi

Saskaņā ar Komerclikuma 134. panta pirmo un otro daļu ir divu veidu kapitālsabiedrības — sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA) un akciju sabiedrība (a/s). SIA pamatkapitāls sastāv no pamatkapitāla daļu nominālvērtību kopsummas, bet a/s pamatkapitāls sastāv no akciju nominālvērtību kopsummas.

Kad pašvaldība dibina kapitālsabiedrību vai iegūst līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmā daļa nosaka — ciktāl likumā nav noteikts citādi, pašvaldība savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja

īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nespēj nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā rodas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Tātad pašvaldība dibina kapitālsabiedrību vai iegūst līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja to vajag pašvaldības funkciju izpildei. Paš-

valdības autonomās funkcijas noteiktas likuma *Par pašvaldībām* 15. pantā. Nepieciešamība pildīt pašvaldības autonomās funkcijas ir būtiskākais arguments, kura dēļ pašvaldība drīkst dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, tomēr jāpastāv arī kādam no iepriekš minētajiem papildu nosacījumiem. Piemēram, likuma *Par pašvaldībām* 15. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu. Šīs autonomās funkcijas izpildes izpausmes veidi var būt dažādi — viens no tiem varētu būt arī sniegt zāles pļaušanas pakalpojumus. Tomēr pašvaldība, lai sniegtu zāles pļaušanas pakalpojumus, drīkst dibināt kapitālsabiedrību un iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā — deleģēt uzdevumu kapitālsabiedrībai — tikai tad, ja pastāv arī kāds no iepriekš nosauktajiem trim nosacījumiem, piemēram, lai novērstu tirgus nepilnību, jo zāles pļaušanas pakalpojumu neviens cits nesniedz.

Atjaunos grants ceļus

21. III pašvaldībā bija aicināti vietējie uzņēmēji, lai apspriestos par Lauku attīstības programmā 2014.–2020. gadam plānoto pasākumu *Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos, kas paredz atjaunot ceļus pašvaldību lauku teritorijā*.

Iepriekšējā *Dundadzniekā* jau rakstījām, ka pasākumā atbalstīs lauku pašvaldību vietējas nozīmes grants ceļu izbūvi un pārbūvi, lai laukos veicinātu uzņēmējdarbību, galvenokārt nodrošinot piekļuvi ar lauksaimniecisko ražošanu saistītām darbībām. Dundagas novadam ir piešķirta 360 000 € liela kvota, kam pierēķināms 36 000 € līdzfinansējums.

Stāsta Saimnieciskā dienesta vadītājs **Andris Kojro:**

— Jau iepriekš bijām rīkojuši apspriedes, aicinot uzņēmējus, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu, kam ir lopu novietnes un kuriem ikdienā jālieto ceļi.

Darbos galvenokārt ir paredzēts sabiezināt grants virskārtu, arī tīrīt grāvjus un pielabot caurtekas. Mūsu lauksaimnieki īpaši pievērsa uzmanību caurtekām, kas atsevišķās vietās ir bojātas. Pašlaik šķiet, ka tie varētu būt deviņi labojami ceļi, visi Dundagas pagastā. Kolka pagastā nav tādas lauksaimnieciskās ražošanas, un visu ceļu

Paskaidrojuma raksts Dundagas novada domes 28.01.2016. saistošajiem noteikumiem nr. 2 Par līdzfinansējuma samaksas kārtību Dundagas Mākslas un mūzikas skolā

1. Īss saistošo noteikumu satura izklāsts. Saistošie noteikumi (turpmāk arī — noteikumi) nosaka kārtību, kādā tiek maksāts līdzfinansējums par izglītības ieguvu Dundagas novada pašvaldības (turpmāk arī — pašvaldība) dibinātajā profesionālās ievirzes izglītības iestādē *Dundagas Mākslas un mūzikas skola*.

2. Saistošo noteikumu nepieciešamības pamatojums. Izglītības likuma 12. panta 2.¹ daļa noteic, ka pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt daļēju maksu kā līdzfinansējumu par izglītības ieguvu pašvaldības dibinātajās profesionālās ievirzes izglītības iestādēs.

Līdz šim pašvaldība šo jautājumu bija regulējusi ar Dundagas novada pašvaldības domes 27.01.2010. lēmumu nr. 44 *Vecāku līdzfinansējuma izglītības programmu realizēšanas kārtība*.

3. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz pašvaldības budžetu. Dundagas Mākslas un mūzikas skola plāno budžeta ieņēmumus 11800 € apmērā.

4. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. Nav informācijas.

5. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz administratīvajām procedūrām. Sais-tošo noteikumu izpildi nodrošinās izglītības iestāde.

6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām. Nav notikušas.

Domes priekšsēdētājs G. Laicāns

Kad pašvaldība pārvērtē savu līdzdalību kapitālsabiedrībā

Pašvaldība, kas dibinājusi kapitālsabiedrību vai ieguvusi līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, pārvērtē līdzdalību tajā. Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. pants noteic, ka pašvaldībai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4. panta nosacījumiem (tajā ietverta atsauce uz minēto Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmo daļu). Lēmumu saglabāt pašvaldības līdzdalību pieņem pašvaldības augstākā lēmēj institūcija — dome. Lēmumā ietver: 1) vērtējumu par atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. pantā minētajiem nosacījumiem; 2) vispārējo stratēģisko mērķi. Piemēram, pašvaldība var lemt likvidēt kapitālsabiedrību, jo vairs nepastāv tirgus nepilnība — zāles pļaušanas pakalpojumus sniedz arī citi.

kopgarums ir tikai 18 kilometru. Viena kilometra ceļa atjaunošana varētu izmaksāt aptuveni 20 000 €, un, kā dome lēma, tad ceļus pēc noteiktiem kritērijiem atjaunosim prioritārā secībā. (Arī sk. marta avīzi. *Red.*)

Tagad gatavojam vajadzīgos tehniskos noteikumus. Tas prasa gan darbu, gan laiku. Šo darbu izmaksas pašvaldība varēs atgūt.

Pēc tam rīkosim cenu aptauju, lai noskaidrotu projektētāju. Paša projekta sagatavošana varētu ilgt trīs līdz sešus mēnešus.

Visa pasākuma termiņš ir līdz 2019. gada beigām, bet pašus ceļus atjaunos, visdrīzāk, jau nākamgad.

Alnis Auziņš

Iznomā nekustamo īpašumu

Pašvaldība saskaņā ar novada domes 28. I lēmumu nr. 20 piedāvā noma nekustamā īpašuma ar kadastra nr. 8850 020 0244 (Saulis iela 16, Dundaga) daļas, kuras paredzēts izmantot rūpnieciskai apbūvei.

Pieteikumus var iesniegt no 15. IV līdz 16. V pašvaldības kanceleijā Dundagā, Pils ielā 5-1, vai, elektroniski parakstītus, sūtīt uz e-pastu: dome@dundaga.lv. Tālrunis informācijai 29419195. Plašāk par nomas tiesību izsoles norises kārtību www.dundaga.lv.

Lauris Laicāns, Attīstības un plānošanas daļas vadītājs

Par zaļu pat vēl zaļāks

Rosīgā devītā «b»

Pērn 18. XI Atzinības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu, profesionalitāti un aizrautību, kas veicinājusi audzināmās klases sasniegumus izglītībā, kultūrā un sportā, un par ģimenes vērtību stiprināšanu saņēma Dundagas vidusskolas skolotāja Una Sila, bet Pa-
teicības rakstu — viņas audzināmā klase. Rosība turpinās!

Vispirms mani interesēja klases līdzdalība Kolkas pamatskolas *Popielā* gan pērn, gan šogad. Skolotāja pastāstīja, ka uzaicinājums abas reizes nācis no kolciniekiem. 2015. gadā, uzstājoties Kolkā un arī Rojā, uztraukušies gan, jo tur bijis jākāpj uz lielas skatuves svešā vietā.

Pērn pēc lieliskās uzstāšanās *Popielā* Rojā viņi uzaicināti arī šogad un ieguvuši savā klašu grupā 1. vietu. Priekšnesums, vismaz fotogrāfijās aplūkots, vienaldzīgu neatstāj, šķiet, tas bijis krāšņs un pie sirds gājis gan vērtētājiem, gan arī skatītājiem. Kāpēc tāda izvēle — slavenās grupas *Dscingis Khan* dziesma *Moscow*? Audzinātāja bija ieteikusi, bet no vairākām iespējām skolēni izvēlējušies tieši šo. Anete Savicka sacīja, ka, noskatoties šīs dziesmas videoklipu, bijis skaidrs, ka ir

jau gatavas kustības, ko atliek vien iemācīties. Tā arī ir pazīstama, *lipīga*. Visu iemācījusiēs ātri. Tērpus aizņēmušies no Vairas krātuves, Mazirbes internātpamatskolas, Tiņģeres un Dundagas pils.

Uz Kolkas un Rojas *Popielu* līdz skolēniem bija devušās arī vecāki un vecvecāki. Anetei bija licies, ka šogad Kolkā priekšnesums ļoti paticis pamatskolas direktores vietniecei audzināšanas jomā Dzintrai Tauniņai. Rojas kultūras centrā, pārpildītā zālē, pēc uzstāšanās bijušas ovācijas! Tur tomēr bijuši daudzi labi izpildītāji un iepriekš bijis grūti saprast, kā novērtēs dundadzniekus. Protams, prieks par augsto vērtējumu! Pēc uzstāšanās citu skolu meitenes vēlējušās nofotografēties ar Kristiānu Ozolu — galveno solistu.

Tūlīņ pēc *Popielas* Rojā Talsu sporta hallē

notika Talsu novada atklātās sacensības volejbolā, kur dundadznieki 8.–9. klašu grupā ieguva 1. vietu. Zēnu komandā pārsvarā bija 9. b klases skolēni: Kristiāns Ozols, Alekssis Dēvits, Alekssis Rozenbergs, Matīss Kardelis un Raitis Blūmentāls. Meiteņu komandā no 9. b klases cīnījās Māra Elīza Sila, Elza Digna Klēvere un Helēna Emerberga. Tas, ka klase, kuru audzina sporta skolotāja, aizraujas ar volejbolu, būtu saprotams. Kas šajā spēlē skolēnus saista? Meitenes atcerējās, ka volejbola spēle īpaši iepatikusies 3. vai 4. klasē pēc piedalīšanās *Tio* kausa izcīņā. Helēnai patīk, ka tā ir komandas spēle, Anetei — sadarbība, Elzai Dignai — iespēja braukt uz citām pilsētām. Protams, visiem prieks, kad ir izcīnīta uzvara. Skolotāja piebilda, ka īpašs gandarījums ir uzvarēt grūtā spēlē stiprākus pretiniekus.

Iepriekšējā semestrī Māra Elīza, Helēna, Elza Digna, Anete un Daniēla Damberga konkursā *Ja es būtu ķīmiķis* ieguva 3. vietu. Elza Digna pastāstīja, ka, no ķīmijas skolotājas uzzinot par konkursu, viņas, visas draudzenes, arī ķērušās pie lietas. Interesanti licies veikt kādu eksperimentu. Tas vēl bija jānofilmē un jāaizsūta video. Paveikto vērtēja gan interneta balsotāji, gan žūrija. Elza Digna nebija cerējusi uz tik labu vērtējumu. Jauks

pārsteigums! Viens no galvenajiem konkursa kritērijiem — oriģinalitāte. Panākums konkursā draudzenes iedvesmo arī uz citiem kopīgiem darbiem, jo tagad viņas ir pārliecinājušās par saviem spēkiem. Meitenes uzslavēja arī ķīmijas skolotāja Aija Pētersone, uzsverot viņu patstāvību. Skolotāja tajā laikā bija saslīmusi un konsultēja meitenes tikai telefoniski. Veicot eksperimentus, kopā ar viņām bija audzinātāja.

Jāpiebilst, ka šīs meitenes dzied arī vidusskolas ansambļi, veidojot trešdaļu kolektīva, un starpnovadu skolu vokālās mūzikas konkursā *Balsis 2016* ansamblis ieguvis I pakāpes diplomu. Ansambli vada mūzikas skolotāja Dace Šmite.

18. XI skolotāja un skolēni no vecākiem saņēmuši dāvanu karti uz boulinga turnīru Jelgavā. Tur devušies 21. XII. Sadalījušies trīs komandās — meitenes kopā ar Daniēlas mazo māsiņu Keitu, zēni kopā ar šoferi Edgaru Kārklevalku un mammas ar audzinātāju — un sacentušies. Lielākā daļa šādā pasākumā piedalījās pirmoreiz. «Tas bija jautrs pasākums!» novērtēja Alekssis Rozenbergs.

Tagad skolēni gatavojas eksāmeniem. Bet vajadzētu vēl ekskursiju... Lai izdodas!

Diāna Siliņa

Projektā Esi līderis!

Apmēram pirms gada esam rakstījuši par Dundagas vidusskolā uzsāкто projektu *Esi līderis!*, kas notiek sadarbībā ar Latvijas Uzņēmējdarbības un menedžmenta akadēmiju. Kā tas turpinās, stāsta direktores vietniece mācību darbā Inese Freimute.

Šajā mācību gadā projektā piedalās divas grupas: pirmā ir 11. un 12. klases skolēni, bet otrā — desmitklasnieki. Pirmā grupa jau pavasārī beidz mācīties, kārtu pēdējos divus mācību priekšmetus un jūnijā saņems apliecību par biznesa ekonomikas pamatu apgušanu. Savukārt deviņi skolēni no 10. klases projektā iesaistījušies kopš pērnā septembra. Viņiem atšķirībā no iepriekšējās grupas mācības projektā ilgs trīs gadus un pusi no mācību maksas sedz pašvaldība, bet otro pusi — vecāki, kas ir ieinteresēti, lai viņu bērni saņemtu papildu izglītību, kas dzīvē noderēs. Vecāku līdzfinansējums arī uzliek skolēniem lielāku atbildību.

Jauno grupu viss interesē, tā priekšmetus apgūst ar aizrautību. Darbs ar tādiem skolēniem dod arī skolotājam vēl lielāku motivāciju strādāt. Grupa ir pietiekami maza, lai va-

rētu ar katru skolēnu konkrētas lietas izrunāt arī individuāli. Aicinu viņus iejusties uzņēmuma vadītāja lomā, un viņi tā arī visu tver. Skolēni sāk domāt, ka varbūt tiešām, kad būs pieauguši, varētu dibināt savu uzņēmumu. Taču arī tad, ja kāds to nedarīs, zināšanas un prasmes, kas iegūtas projektā, noderēs tik un tā.

Plānoju pavasārī kopā ar desmitās klases skolēniem, projekta dalībniekiem, doties braucienā uz kādu citu skolu, kur varētu kopīgi praktiski darboties, piemēram, saklāt galdus. Vēlētos, lai par to, ko esam mācījušies lietišķajā etiķetē, mums pastāsta vēl kāds cits. Tāpat būtu interesanti ko vairāk uzzināt par darbu birojā, satikties ar kāda uzņēmuma vadītāju, kurš pastāsta par savu darbu.

Otrā grupa mācījās lietvedību un grāmatvedību. Vēl jāpaspēj apgūt likumdošanas

gudrības. Viņi rakstīja un aizstāvēja savus biznesa projektus. Kaut gan mācību un sabiedrisko aktivitāšu slodze skolēniem ir ļoti liela, viņi labi aizstāvēja arī savus biznesa plānus, saņemot augstus vērtējumus.

Sadarbojamies ar Latvijas Uzņēmējdarbības menedžmenta augstskolu, kas rīko dažādu konkursus. Decembra beigās Rasa Helēna Kokoreviča un Renārs Mičulis piedalījās konkursā, kurā bija jāreklamē pašmāju produkts Latvijas simtgadei. Sadarbībā ar SIA *Vilnas fabrika* vadītāju Dinu Derkeviciu viņi izvēlējās reklamēt uzņēmuma vilnas segas.

Tā jau šķiet, kas tad tur — nofilmēt video? Taču arī tam vajadzīgs laiks un vēl citi cilvēki. Video veidotāju komandā piedalījās Rasa Helēna un Renārs — idejas autori un reklāmas veidotāji, Jānis Zvirbulis, kas iejutās reklamētāja lomā, un Dita Elīna Sila, kas filmēja. Es visu konsultēju un vedu skolēnus ar mašīnu uz Pāci un atpakaļ. No 26 darbiem dundadznieku veidotais video bija sestais labākais.

Projekts *Esi līderis!* skolotājiem, kas tajā piedalās, rīko bezmaksas seminārus, ko vada kompetenti lektori. Tātad projekts ne tikai

dod papildu izglītību skolēniem, bet arī sniedz iespējas skolotājiem kļūt vēl zinošākiem.

Diāna Siliņa

Sevi apliecinājam, bet...

4. III Dundagas pilī kārtējā Kurzemes reģiona teātra sporta turnīrā tikās un savā starpā sacentās Druvas, Liepājas, Talsu un Dundagas komandas.

Dundadznieki atkal apliecināja savu meistarību un 10.–12. klašu grupā ieguva 1. pakāpes diplomu, bet 7.–9. klašu grupā — 2. pakāpes diplomu. Abas komandas izvirzītas uz valsts finālturnīru skolu teātru parādē 2.–4. jūnijā Liepājā. Diemžēl vidusskolas komanda, kuru reģionālajā turnīrā lieliski pārstāvēja Kristīne Ralle un Alise Jurča ar Krista Iesalnika atbalstu, tajā piedalīties nevarēs, jo svētki iekrīt tieši eksāmenu laikā. Tā nu veiksmi turpmākajos turnīros varam vēlēties tikai 7.–8. klašu komandai: Kristai Ludevikai (komandas kapteine), Markam Aukmanim, Guntim Eglem, Niklāvam Neimanim un Ārim Zanderam.

Vaira Kamara

Rullē droši!

8. IV vidusskolā 108 skolēni kārtoja eksāmenu, lai saņemtu velosipēdista vadītāja tiesības, un 78 nokārtoja. Kā teica Ceļu satiksmes drošības dienesta (CSDD) Talsu nodaļas priekšnieks Vilnis Pūcītis, rezultāti salīdzinājumā ar citām skolām ir fantastiski.

Kā pastāstīja skolas padomes priekšsēdētāja **Tamāra Kaudze**, par drošības jautājumu skolā pastiprināti sāks runāt pēc traģiskā gadījuma, kurā, šķērsojot satiksmes ceļu Talsi–Dundaga pirms Valpenes, bojā gāja kāda Dundagas vidusskolas skolniece. Nopietni tika domāts par to, kā pasargāt bērnus no šādiem negadījumiem.

«Skolas padomē diskutējām un nolēmām, ka viens no risinājumiem ir skolēniem kārtot velosipēdista vadītāja tiesības. Uzņemtos piezvanīt CSDD darbiniekiem, lai noskaidrotu, kas jādara, lai skolēni tās varētu iegūt. Izrādījās, ka CSDD interneta lapā ir iespēja mācīties un apgūt noteikumus, lai pēc tam kārtotu eksāmenu. Kopā ar Justīni Alkšbirzi, mammu no mana dēla Riharda klases, reizi nedēļā plkst. 14.00 divus mēnešus pēc kārtas — februārī un martā — gājām uz vidusskolu pie 5. b klases, lai mācītu, kā velosipēdistiem droši braukt, un sagatavotu skolēnus velosipēdista vadītāja eksāmenam. Gatavoju jautājumus un prezentācijas, kā arī testa jautājumus. Izrunājām visas iespējamās situācijas uz ceļa, īpašu uzmanību pievēršot braukšanai krustojumā.

Domājām, kā vēl vairāk rosināt bērnus interesi par drošu velobraukšanu? Izveidot video! Zvanīju pašvaldības policijas inspektoram Jānim Simsonam. Viņš bija atvaļināju-

mā, bet ieteica parunāt ar valsts policijas inspektoru Jāni Langzāmu. Arī valsts policijas inspektors darba dēļ nevarēja mūsu paredzētajā laikā tikt, bet viņš sacīja, lai piezvanu Valsts policijas Talsu iecirkņa priekšniekam Jurim Visockim, kurš uzreiz atbildēja, ka nekādu problēmu nav — noteiktajā laikā ceļa policistu ekipāža būs Dundagā. Tā iepazīnāmies ar ceļa policistiem Ivo Tauriņu un Modri Dambergu. Kopā ar viņiem izspēlējām 3 situācijas. Safilmējām un nofotografējāmies kopā. Bērni par puišiem bija sajūsmā! Milzīgs paldies viņiem! Paši bez policistiem vēl izspēlējām vairākas situācijas, ko nofilmēju, un divās dienās izveidoju video.

Vispirms video parādīju bērnu vecākiem, tad skolas padomei un tikai pēc tam izliku sociālajos tīklos. Filma saucas *Rullē droši!*. To uzņemām ar humoru, bet mērķis tai ir nopietns — uzrunāt bērnus, lai nebaidās un lai pēc iespējas ātrāk kārtu velosipēdista vadītāja eksāmenu. Video veidojām aizraujošu, ar mūziku un tekstiem, kas varētu uzrunāt šo auditoriju. Video nosūtīju arī Jurim Visockim, un viņš jutās gandarīts par mūsu kopdarbu, un gatavs sadarboties atkal.

Tad aizdomājāmies — kā tas būs, ja eksāmenu liks tikai 5. b klases skolēni? Ja to pieņem brauc CSDD darbinieki, nav nozīmes, cik daudz skolēnu piedalās eksāmena kārtō-

šanā — desmit vai simt. Noteikumi ir apgūstami internetā, tāpēc iesaistīties var daudz lielāks skolēnu skaits. Ar skolas direktori Aigu Štrausu vienojāmies, ka iespēja kārtot eksāmenu jādod visiem skolēniem. Sagatavoju speciālās reģistrācijas lapas skolotājam, viņam atlika vien ierakstīt bērnus, kas piedalīsies. Direktora vietnieks audzināšanas jomā Dinārs Neifelds reģistrācijas lapas nodeva man, lai ievadītu datus CSDD sistēmā.

Velosipēdista vadītāja tiesības var iegūt no 10 gadu vecuma. Eksāmenu kārtō internetā. Ir 10 jautājumi, bet — viltīgi. Drīkst būt 2 nepareizas atbildes. Pirmoreiz kārtojot eksā-

menu, nav jāmaksā. Otrreiz to liekot, jāmaksā viens eiro un 8 centi. Nedēļu pēc eksāmena nokārtošanas skolēni saņems arī velosipēdista vadītāja apliecības.

Mūsu klasē ir vecāki, kas bērniem velosipēdus ātrāk nepirks, kamēr nebūs veiksmīgi nokārtots eksāmens. Tādu stingru noteikumu izvirzījušas arī *Mazās skolas* bērnu mammas. Mēs, vecāki, taču esam atbildīgi par saviem bērniem. Arī mana sirds ir mierīga, kad bērns brauc ar velosipēdu, bet, jau apguvis noteikumus».

Diāna Siliņa

Foto no Tamāras Kaudzes albuma

Ir mūsu skolas laiks

Starpnovadu olimpiādēs

Dundagas novada skolēni sasnieguši labus un izcilus rezultātus Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga starpnovadu mācību olimpiādēs.

Dundagas sākumskolas skolniece Inese Kuzmina (Zinta Vidiņa) ieguvusi 1. vietu latviešu valodas olimpiādē 4. klasēm un atzinību vizuālās mākslas olimpiādē 1.–4. klasēm (Z. Vidiņa), bet viņas klasesbiedram Kārlim Ģermanim (Aija Heinsberga) atzinība matemātikas olimpiādē 4. klasēm. Vizuālajā mākslā 4. klasēm diplomu saņēmis Emīls Mauriņš (Z. Vidiņa).

Pamatskolas grupā vizuālās mākslas olimpiādē 5.–6. klasēm atzinība Maijai Freimutei (Sandra Braže). Matemātikas olimpiādē 6. klasēm atzinība Matīsam Vīksnam (Inese Ķiršakmene), bet 7. klasēm 1. vieta Annai Iesalniecei (I. Ķiršakmene), olimpiādē mājturībā un tehnoloģijās meitenēm 7.–8. klasēm 1. vieta 8. a klases skolniecei Elēnai Ozoliņai un atzinība 7. a klases skolniecei Katei Nierliņai (Inta Kaudze). Latviešu valodas un literatūras olimpiādē 8. klasēm atzinība Elīnei Kučerei (Mārite Pēterhofa).

Latviešu valodas un literatūras olimpiādē 9. klasēm 1. vieta Elzai Dignai Klēverei (Inta Freiverte). Matemātikas olimpiādē 9. klasēm 1. vieta Kolkas pamatskolas skolēnam Ervinam Rodertam (Dace Tindenovska, Jana Roderte), savukārt Mārai Elīzai Silai (I. Ķiršakmene) atzinība. Krievu valodas eksāmenā 9. klasēm 3. vieta Kristiānam Ozolam (Iveta Kundecka), fizikas olimpiādē 9. klasēm atzinība Kārlim Gerdiņam un Ernestam Tropiņam (Ilga Blumberga). Bioloģijas olimpiādē 9. klasēm atzinība Helēnai Emerbergai (Lienīte Iesalniece). Godalgotās vietas vizuālās māks-

slas olimpiādē 9.–10. klasēm — diploms 9. a klases skolniecei Simonai Majevskai, bet atzinība 9. b klases skolniecei Mārai Elīzai Silai (S. Braže).

Īpaši daudz labu panākumu vidusskolas grupā. Fizikas olimpiādē 10. klasēm 1. vieta Sintijai Martai Antmanei (I. Blumberga). Ģeogrāfijas olimpiādē 10. klasēm 2. vieta Ģirtam Treinovskim (Sarmīte Dinsberga), matemātikas olimpiādē 10. klasēm 2. vieta Kristīnei Rallei un 3. vieta Sintijai Martai Antmanei (I. Ķiršakmene). Sintijai Martai arī atzinība bioloģijas olimpiādē 10. klasēm (L. Iesalniece). Matemātikas olimpiādē 11. klasēm 1. vieta Elīzai Gerdiņai (I. Ķiršakmene). Latviešu valodas un literatūras olimpiādē 11. klasēm 2. vieta Patrīcijai Starei (M. Pēterhofa). Ekonomikas olimpiādē 10.–12. klasēm 1. vieta 11. klases skolniecei Elīzai Gerdiņai, 3. vieta Rasai Helēnai Kokorevičai un atzinība P. Starei (visām S. Dinsberga). Angļu valodas olimpiādē 10.–12. klasēm 3. vieta 12. klases skolniecei Dītai Elīnai Silai 3. vieta (I. Blumberga). Angļu valodas olimpiādē atzinību ieguvušas 12. klases skolniece Rasa Helēna Kokoreviča (A. Grīvāne) un 11. klases skolniece Evelīna Ķiršakmene (Sandra Salceviča). Latviešu valodas un literatūras olimpiādē 12. klasēm 1. vieta Rasai Helēnai Kokorevičai (Inese Freimute). Vizuālās mākslas olimpiādē 11.–12. klasēm diploms Dītai Elīnai Silai (S. Braže).

Valsts olimpiādēs

Vairākiem mūsu novada skolēniem šajā mācību gadā bijuši tik labi rezultāti Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga starpnovadu olimpiādēs, ka viņi izpelnījušies godu piedalīties arī valsts olimpiādēs.

Vēl priekšā ir valsts angļu valodas olimpiāde Artim Znotam–Znotiņam (Andra Grīvāne). Bet aiz muguras valsts matemātikas olimpiāde ir Kolkas pamatskolas 9. klases skolēnam Ervinam Rodertam (Dace Tindenovska, Jana Roderte), Elīzai Gerdiņai un Kristīnei Rallei (Inese Ķiršakmene), valsts olimpiāde latviešu valodā Rasai Helēnai Kokorevičai (Inese Freimute) un Elzai Dignai Klēverei (Inta Freiverte), kā arī valsts olimpiāde ekonomikā E. Gerdiņai (Sarmīte Dinsberga).

Skolotāja I. Ķiršakmene neslēpa savu prieku, ka šogad no 4 valsts olimpiādes vietām matemātikā starpnovadu olimpiādē izcīnījuši 3 Dundagas novada skolēni. Gan I. Ķiršakmene, gan I. Freimute, gan S. Dinsberga uzsvēra, ka gatavošanās olimpiādēm ir nopietns papildu darbs.

12. klases skolniece Rasa Helēna sacīja, ka latviešu valodas olimpiādes uzdevumi maz līdzinās mācību programmā apgūstamajai vielai un arī jautājumiem, kas sagaida eksāmenā. Pērn starpnovadu latviešu valodas olimpiādē viņa bija otrā, bet šogad — pirmā. Rasa Helēna atzina, ka viņai vienlīdz labi padodas kā eksaktie, tā arī humanitārie mācību priekšmeti, taču eksaktie interesē vairāk. Arī Rīgā, Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē, kur notika valsts olimpiāde latviešu valodā, lielākā daļa dalībnieku bija tādi, kas gatavojās iestāties šajā fakultātē. Viņi pat pēc izskata atšķirušies, jo bijuši izteikti sapņaini. Arī uzdevumi bija veidoti skolēniem, kurus latviešu valoda un literatūra ļoti interesē.

Uz jautājumu, kāpēc vispār piedalījusies

olimpiādēs, Rasa Helēna atbildēja, ka tas ir būtisks punkts, lai pretendētu uz Vītola stipendiju. Viņa tai ir pieteikusies.

Pagaidām vislabākie panākumi valsts olimpiādē ir Elīzai — viņa saņēmusi atzinību ekonomikā. 7. IV godalgotās vietas ieguvušos skolēnus un viņu skolotājus, arī Elīzu un skolotāju S. Dinsbergu, sumināja Latvijas Universitātes (LU) Ekonomikas un vadības fakultātē. Būt starp 20 labākajiem valstī — tas ir sasniegums!

Kā pastāstīja S. Dinsberga, LU Ekonomikas un vadības fakultāte vienmēr apbalvošanas dienā izglīto arī skolotājus un skolēnus. Šoreiz visi ar interesi noklausījušies pasniedzējas Džinetas Dimantes lekciju *Klimata pārmaiņu būtiskākās ietekmes tautsaimniecībā*. Viņa arī sacīja, ka Elīzai līdz III pakāpes diplomam pietrūcis vien pusotra punkta.

Skolniece pati teica: «Kad uzzināju par atzinību, bija prieks, ka stundas, kurās biju gatavojusies, nav pagājušas velti. Ir bijis vērts strādāt papildus!» Pirmās pakāpes diplomu bijuši trīs, un tos nopelnījuši Rīgas valsts 1. ģimnāzijas audzēkņi.

«Olimpiādes rezultāti parāda, ka mūsu skolā ir ļoti prasmīgi skolotāji, kas prot iemācīt un vēlas, lai skolēniem būtu labi sasniegumi», Elīza secināja. Viņa pateicas skolotājām S. Dinsbergai un I. Ķiršakmenei par sagatavošanu olimpiādēm.

Atbildot uz jautājumu, kāpēc Elīza piedalījusies ekonomikas olimpiādē, meitene sacīja, ka ekonomika viņai padodas un varbūt dzīvē noderēs.

Olimpiskās ziņas apkopoja Diāna Siliņa

Kafija ar politiķiem

Skandināvijā iedibinātā prakse tikties jauniešiem ar politiķiem nu jau labu laiku kā atceļojusi ne vien līdz Latvijai, bet arī līdz Dundagai. 8. IV pils mazajā zālē notika jau trešā šāda veida sapulce.

Iespējams, šī bija vislietišķākā un konstruktīvākā tikšanās reize. Kā iesākumā paskaidroja pašvaldības jauniešu lietu speciāliste Aiga Ūdre, aicināti bija ne tikai politiķi un jaunieši, bet arī sabiedrisko organizāciju pārstāvji. Līdztekus deputātiem Gunāram Laicānam, Aldonam Zumbergam, Andrai Grīvānei un Guntim Pirvitam, Kolkas pagasta pārvaldes vadītājam Aldim Pinkenam, jauniešiem Patrīcijai Starei, Kristīnei Rallei, Ģirtam Treinovskim, Kristīnei Savickai, Ernestam Salcevičam un Dāvim Vērdiņam uz domu apmaiņu bija ieradusies arī Kolkas makšķernieku kluba valdes priekšsēdētājs Oskars Sproģis, sporta kluba *Dundaga* vadītājs Raitis Kristiņš, Dundagas novada atbalsta biedrības vadītāja Tamāra Kaudze un Dundagas bērnu dienas centra *Mājas* vadītāja Alfa Auziņa.

No pirmās *kafijošanas* tieši pirms trim gadiem domes ēkā *Likajā muižā* palicis prātā, ka tā tiešām bija divu dažādu pušu pirmā tuvināšanās, kad bija svarīgi noskaidrot jēdzienus «deputāts» un «jaunietis», un četras apspriežamās pamattēmas bija: «Jauniešu un pašvaldības sadarbības iespējas», «Kā jaunieši var iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesā un izteikt savu viedokli», «Jauniešu centru izveide un darbība» un «Jauniešu brīvais laiks: iespējas, infrastruktūra, vēlmes».

2014. gada tikšanos *Mazajā skolā* tās īpašās mērķauditorijas dēļ raksturoja deputātu stāstījums par pašvaldību un valsti — tāds mazs, savdabīgs politikas ABC, savukārt bērnu jautājumi bija diapazonā no izteikti lietišķiem — par savas mācību iestādes fasādi, iespējamo BMX trasi un vaicājumu, vai tuvākajā nākotnē mācību līdzekļi būs par brīvu — līdz pat karloniski ģeniālam: vai nevarētu būt saldējuma mašīna — auto, kas braukā apkārt, pamana bērnus un piedāvā viņiem saldējumu.

Pamatprincipi šādām tikšanās reizēm ir

nemainīgi: brīva domu apmaiņa, nebaudoties izteikt savu viedokli un jautāt, jo pats muļķīgākais ir aiziet, neizsakot savu vaicājumu. Sarunā visi ir vienlīdzīgi, bet tēmas nosaka jaunieši. Vienlīdzība izpaužas arī tā, ka gan jaunieši, gan pieaugušie dzer kafiju, ko šajā reizē deva jaunais kafijas aparāts.

8. IV *kafijošana* pēc iesildīšanās augšā-lejā spēles visiem klātesošajiem pēc nejaušības

• *Pirmā kafija ir iedzerta, jāsāk priest.*

principa bija jāsadalās trīs grupās, lai, citam citu papildinot, arī jautājot, iebilstot, diskutējot, nonāktu pie svarīgākā, nākotnē vērstā jautājuma: ko darīt, lai jauniešiem dzīve te, Dundagas novadā, kļūtu pievilcīgāka, lai viņi spētu labāk sevi īstenot.

Atklājās, ka jauniešiem netrūkst ideju un vēlmi, bet vienu daļu no tām paši jaunieši pasniedz kā: rīkojiet mums interesantus,

neformālus pasākumus, lekcijas utt. Domāju, ka šajā ziņā jauniešiem pašiem jāklūst rosigākiem, uzņēmīgākiem un jāiesaista pieaugušie, ja nu bez viņu līdzdalības gluži neiztikt, — jāuzrunā skolas vadība, deputāti, piemēram, Sporta, izglītības un kultūras komisijas vadītājs, un tādā garā. Ģirts Treinovskis no manas grupas paškritiski atzina, ka jauniešiem reizēm pietrūkst uzņēmības, un daļā mūsu sabiedrības piemītošais diezgan liels kūtums nav tikai un vienīgi vecākās paaudzes iezīme.

Kā viena no svarīgākajām tēmām un vienlaikus nākotnē piepildāmām idejām izkristalizējās — vajag jauniēt līderi! Ja tāds radīsies, vislabāk ar diviem trim sekotājiem, tad

tojumā. Bet darba grupā, kas, šķiet, bija vismazāk jauniešu pārstāvēta, kā svarīgāko virzošo un vienojošo spēku izvirzīja mīlestību.

Lai šādā gaismā arī notiek viss labais! Paldies A. Ūdrei par kafiju un visiem, kas ieradās, par atsaucību!

Alnis Auziņš

Nededzini savu zemi!

Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija izsūtījusi visām pašvaldībām apkārtrakstu, aicinot pievērst lielāku uzmanību zemes apsaimniekošanai un turēšanai kārtībā, jo šogad kūlas dedzināšanas dēļ Latvijā izcēlies jau vairāk nekā 1000 ugunsgrēku.

Pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 51. panta par zemes apsaimniekošanas pasākumu neizpildīšanu un zāles neplaušanu, lai novērstu kūlas veidošanos, ir paredzēta administratīvā atbildība. Savukārt 179. panta ceturtā daļa paredz administratīvo atbildību par kūlas dedzināšanu. Administratīvās lietas par šiem pārkāpumiem ir tiesīgas izskatīt pašvaldību administratīvās komisijas.

Kūlas neatļauta dedzināšana apdraud ne tikai īpašumu, bet arī cilvēku dzīvību, rada kaitējumu arī dabai un nodara zaudējumus valsts, pašvaldību un privātajam īpašumam.

Elektroniskā pieteikšanās platību maksājumiem

20. IV no plkst. 10.00 līdz plkst. 16.00 Dundagas pils mazajā zālē klientiem, kuriem nav pieejams datortors ar interneta pieslēgumu, kā arī citiem interesentiem Lauku atbalsta dienesta pārstāvis palīdzēs aizpildīt un iesniegt platību maksājumu pieteikumus.

Ilze Šteine, novada lauku attīstības speciāliste

Pie mums, uz zemēm

Īpašums uzliek pienākumus

Diāna un Edgars Pētersoni Lapmežciema *Jaunlīdumos* ir īstenojuši divus **LEADER** projektus un tikuši pie 150 m² siltumnīcas un žoga, kas no meža zvēriem pasargā 1,2 ha augļu dārza. Tā kā pie *Jaunlīdumu* saimniekiem nebija ciemojies vairākus gadus, saruna izvērtās plašāka.

Kāpēc ir jēga pūlēties

Iepazīstinādama ar jaunieguvumiem, Diāna pati filozofiski pamato visas saimniekošanas jēgu — dzimtas īpašumu pienākas pēc iespējas labi apsaimniekot. Kā citādi? Viens mūsdienīgs veids, kā piepildīt labas ieceres, ir rakstīt projektus. Diāna un Edgars nav pirmoreiz ar pīpi uz jumta, pirms gadiem desmit jau apciemoju viņus saistībā ar *SAPARD*, iepazīnos arī ar jauno brīvdienu māju. Tagad pienāks *LEADER* projektu kārta.

Siltumnīcu var redzēt pa gabalu, arī zaļais žogs ir pamanāms. Tā malā — Šlīteres Zilo kalnu krauja, pa kuru rāpjas augšā mežacūku bari — neticami, gatavās tīģercūkas! Šī iemesla dēļ augludārzs nīkuļojis. Tagad beidzot ir jēga stādīt ābelītes un atjaunot ogulājus, jo nu tie būs drošībā!

Saimniecības pamatu pamats ir gaļas liellopi. Augļi, ogas, dārzeni un brīvdienu māja kopā veido apmēram piektdaļu visu ieņēmumu. Taču arī tas ir svarīgi.

Āboli, upenes, gurķi un tomāti

Vai atjaunojamajā dārzā vairāk būs ābeļu vai ogu krūmu, saimnieki vēl nav izlēmuši. Priekšroku dos ābelītēm, kuru augļus var uzglabāt ziemā. Upeņu šķirnes Diāna un Edgars vēl pēta, lai izprastu, kādas te labāk augtu. Ja labi veiksies, tad vajadzēs vēl jaunu dārzu un tāpat arī žogu, — saimnieki jau domā nākotnē. «Papriekš noteikti būs žogs, tikai tad stādīsim! Citādi viss darbs vējā, to jau pieredzējām», saka Diāna. Un žogs gauži noderētu arī kartupeļu laukam, zemenēm... Ja pavērsies tāda projektu iespēja, tad Diāna un Edgars noteikti mēģinās.

Domu par lielāku siltumnīcu *Jaunlīdumu* saimnieki lolojuši jau labu laiku. Kamēr tādas nav bijis, kaut kā iztikuši ar mazajām, kas ļauj audzēt gurķus un tomātus tikai pašu vajadzībām. Bioloģiskos augļus un dārzeņus iecienījuši brīvdienu mājas pastāvīgie klienti, rosinot domas par gruntīgāku būvi.

Ne Diāna, ne Edgars paši nav tirgus braucēji. Diāna skaidro: «Reizēm ir tā — aizbrauc, pārdod dažus kilogramus savas produkcijas, iztērēta tikai degviela un laiks. Bet, ja pilsētnieks laikus pasūta, man vajadzētu to un to, tik un tik, tas ir pavisam kas cits. Arī tie, kas brauc vasarās pie mums uz brīvdienu māju, allaž nopērk dārzeņus, pat trim četrām dienām uz priekšu».

Tā kā celtnieki siltumnīcu pabeidza tikai pērn maija un jūnija mijā, tad arī tomāti, gurķi un paprika tika zemē vēlāk, nekā būtu vajadzējis, bet to atsvēra ilgais, siltais rudens. Pēdējos tomātus *Jaunlīdumu* ļaudis novāca valsts svētkos 18. novembrī. Zaļos vēl lika gatavināt, daļu sapildīja arī burkāns. Šogad domāts stādīt to pašu un vēl dažādus garšaugus, tikai agrāk, protams, skatoties pēc laikapstākļiem. Pavaicāju, vai saimnieki nedomā par apkuri. Tas atkal ir rūpīgi apsveirams jautājums, jo noteikti saistās ar papildu izmaksām.

Mazliet par skaitļiem

Pirms diviem gadiem projekti uzsākti, nu abi ir pabeigti. Lai uzbūvētu žogu 1,2 hektāru augludārzam, *Jaunlīdumu* saimniekiem sākotnēji bija jāapmaksā visu materiālu iegāde. Pēc tam, kad Edgars pats uzbūvēja žogu un Lauku atbalsta dienests (LAD) pieņēma projektu, saimniecības kontā ieskaitīja ES finansējuma atbalsta daļu — 50% no ieguldītās summas. Savukārt siltumnīcas iegādei un uzstādīšanai saimniekiem vajadzēja samaksāt pusi vajadzīgā finansējuma. Otru pusi kā ES *LEADER* projekta atbalstu ar darījuma konta palīdzību darbu veicējām — *SIA Siltumnīcas* — pārskaitīja LAD. PVN būvniecības izdevumiem piemēroja reverso nodokļa atmaksu.

Diāna un Edgars atzīst, ka liels atspaidis ir

tas, ka tagad, projektu īstenojot, jāsamaksā sava daļa — puse naudas. Agrāk vajadzēja samaksāt visu un tad gaidīt, kamēr otru daļu atmaksā. Līdz ar to, ja savu daļu spēj nodrošināt, tad nav jāņem bankā kredīts.

Sapņi jāpiepilda

Saimnieki jau tagad apcer, cik labi būtu vēl viens iežogots augļu dārzs un otra tikpat liela siltumnīca. Vai atkal ar projektu palīdzību? «Noteikumi mainās, jāķer izdevība», saka Edgars. «Kad rakstījām šos abus projektus, tad to varējām darīt kā lauksaimnieki. Pēc pašreizējiem nosacījumiem mums vajadzētu būt mājražotājam. Skatīsimies». Diāna saka

• Diāna pie jaunās siltumnīcas.

Autora foto

• Mežarukši Jaunlīdumu dārzu vairs nelīdīs.

Guntas Abajas foto

lielu paldies Guntai Abajai no *Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas*, kas iepazīstinājusi ar šādu iespēju, aicinājusi uz semināriem, tāpat arī pateicība LAD speciālistiem, kas ir atsaucīgi un izpalīdzīgi, pacietīgi izskaidro visu nesaņemamo. «Ja labi padodas grāmatvedība, tad uzrakstīt projektu nav grūti. Neteikšu, ka šajā ziņā esmu izcila, bet galā tiku. Un vēl — šie projekti nebija lieli, iztikām ar savu naudu bez bankas atbalsta», Diāna piebilst.

Tāpat mudinām arī citus piepildīt savus sapņus!

Pieredze un pleca sajūta

Mājražotāju saimē *Jaunlīdumu* saimnieki oficiāli vēl nav, toties ir biedri Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijā, Gaļas liellopu biedrībā un Vides veselības saimē. Tieši no tās Diāna 2008. gadā piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā Austrijā, un tur redzētais lika daudz ko pārdomāt. «Mums Latvijā neļāva savā mājā gatavotu produkciju tirgū pārdot. Bija jāmeklē aplinkus ceļi, kā to izdarīt. Tur, Austrijas kalnos, redzējām mazas saimniecības, kur nelielās virtuvītēs cep maizi, klinģerus un kūkus, gatavo ievārījumus, audzē vienu bulli gadā, tad to nokauj, saulē vai dūmos izžāvē un pārdod ka delikatesi. Ciemojāties saimniecībās, kurā slaucamas aitas ganās nelielos baros, kur saimnieki taisa aitu sieru, desas, un viņiem ir sava iztikšana. Mūsu mājražotājiem mēģināja iestāstīt, ka Eiropas Savienībā tā nedrīkst. Bet Austrija taču arī tur ir! Tā sapratām, ka varam nodarboties arī ar mājražošanu».

Diāna arī priecājas, ka bioloģiskie zemnieki mūsu novadā katru gadu nāk klāt un ka tieši viņu puse varētu kļūt pavisam zaļa. Lai minam kaut vai Ludevikus Cirstēs un Lienīti Iesalnieci Dūmelē. Uz manu jautājumu, vai viegli būt bioloģiskajam zemniekam, Edgars atbild, ka tas jau pats no sevis izdodas. Tas ir

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

dabiskais dzīves un saimniekošanas veids, kā tam arī vajadzētu būt. Vienīgi *papīri* jākārto. Diāna, kas ar to arī nodarbojas, papildina: «Sertifikācijai un pārskatam jābūt katru gadu. Tāpat ir prasības pēc ražošanas plāna, stingras lauku vēstures, atsevišķā uzskaitē jāuzrāda ne tikai pārdotais, bet arī iepirktais». Vai to visu var *pa vadiem* nokārtot? Diāna atbild apstiprinoši, piebilstot, ka *Bīte* nodrošina labus interneta sakarus.

Lauksaimnieciskā ražošana jeb Kā bērnu hokejā

Gaļas liellopu audzēšana ir saimniecības pamats. Ganāmpulkā pavisam ir ap 30–40 galvu, šogad varētu būt nedaudz vairāk. Uzturēt lielāku saimi ierobežo zemes platība.

Pieminot piena cenas lejupslīdi, Diāna atceras, kas pieredzēts, teju gadsimta ceturksni strādājot lauksaimniecībā. «Ir bijuši kā-

jumā ripa ir nauda.

«Nedomāju, ka gaļas liellopi būtu tik droši», Diāna turpina pārdomas, «tirgū ienāk arī kontrabandas gaļa. Tāpat Turcijās tirgus ir diezgan neprognozējams. Latvijā audzētais jau aiziet eksportam. Arī mūsu. Mājražotāju produkcija izmaksā dārgi, un cik Latvijā ir tādu, kas var atļauties dārgi pirkt? Veikalu plauktos labu liellopu gaļu neredz».

Jaunlīdumu lopi nonāk izsoļu namā, no turienes — Eiropas Savienībā un vēl tālāk, piemēram, Turcijā. Diānas un Edgara ģimene pārsvarā arī ēd savu liellopu gaļu — pieraduši un garšo.

Brīvdienu māja nav viesu nams

SAPARD projektā tapusi brīvdienu māja nemaz nav nākusi viegli. Diāna atceras: «Toreiz bankas aizdeva naudu ar ļoti augstiem procentiem. Paņēmām *Latvijas Krājbankā* kredītu, maksājām turpat 10%, kā godīgiem maksātājiem mums pēc kāda laika samazināja likmi līdz 9%, bet tad šis skaitlis uzauga teju līdz 20%. Par laimi labi padomdevēji mums ieteica pāriet uz eiro. Uzreiz procenti nokrita uz nepilniem 4%. Bijām ņēmuši kredītu uz 10 gadiem, atdevām gandrīz uz pusi ātrāk».

Nu jau mājai izveidojies pastāvīgu klientu loks, kas pārsvarā ir Latvijas ģimenes, gan latvieši, gan krievi, pa vidu trāpās arī kāds ārzemnieks. Sezona — tas ir jūlijs, augusts un septembris. Arī pavasarī putnu vērotājiem vajadzīgas naktsmājas. Ja šajā gadalaikā būtu kādi pasākumi, tad ciemiņu būtu vairāk.

Pa druska nāk klāt arī jauni klienti, un tie ir arī jāaudzina. Brīvdienu māja nav viesu nams. Tas nozīmē — pirms brauc uz *Jaunlīdumiem*, jāpiezvana, jāpaaugstinās, vai māja ir brīva. Diāna skaidro: «Pie mums nav numuriņu. Te nav un nebūs tā, ka kopā būs sveši, nepazīstami cilvēki. Jāņem visa māja. Pamazām jau klientiem izpratne rodas».

pumi un kritumi, esam nodevuši pienu par kapeikām, subsīdiju tad nebija. Ar piena lopkopību, ar padsmīt govīm vien ģimeni nevar uzturēt. Un vienmēr esi piesiets pie govīs asies.

Esam turējuši sivēnmātes, šķita, ka būs stabils pieprasījums pēc gaļas, sivēniem. Uznāca Āfrikas cūku mēris, cena nokritās — par dzīvsvāra kilogramu līdz 40 santīmiem. Tā mums cūkkopība beidzās.

Jā, ar gaļas lopiem tāpat ir smags darbs, bet mūsu apstākļos tas ir labākais. Tagad gan piena lopkopjus mudina pāriet uz gaļas govju audzēšanu, bet es neņemam teikt, kas būtu, ja tā notiktu vairumā gadījumu. Var nākt nākamais pagrieziens un viss pavērsties otrādi. Jārēķinās, ka lauksaimniecība ir neprognozējama, cenas — nestabilas».

Edgars tam piekrīt, sakot, ka šādu «politiku» var salīdzināt ar to, kā bērni spēlē hokeju — kur ripa, tur visi metas. Šajā gadī-

Vides izglītība darbībā

Atceros, kā '*Koniki Polski*' savvaļas zirgus svinīgi ielaida *Jaunlīdumu* īpašumā, piedaloties toreizējam pašvaldības vadītājam Austrim Kristapsonam. Pa šiem gadiem no sākotnējā septiņu zirgu bara tas vienu gadu pat izaudzis līdz divdesmit. Pēc līguma vismaz puse pieauguma jādod prom uz citām saimniecībām, un Edgars ar Diānu atzīst, ka tik daudz pašiem arī nevajag. Patlaban teritoriju apdzīvo trīs lielie zirgi un divi kumeļi. Bet kāds no zirgiem atlec labums? Pašu saimnieku un viesu, sevišķi bērnu priekam! Te gan jāņem vērā svarīgs apstāklis — šis nav zvērudārzs, kur zirgi redzami uz pieprasījumu. Zirgi ir tramīgi, un vasarā, karstā laikā, kad dunduri kož, tos ir grūti uziet. Tas ceļotājiem jāskaidro.

Sarunājoties atceros, ka pirms vairāk nekā 20 gadiem kādā franču vides žurnālā lasīju

par plašu pētījumu viņu skolās, kas atklāja, ka liela daļa pilsētu skolēnu neapzinās sakarību starp veikalā nopērkamu pienu un govī. Izrādās, ka pie mums tagad ir līdzīgi!

Edgars uzteic Rīgu, kas rīko pasākumu *Lauki ienāk pilsētā*, tomēr *Jaunlīdumu* saimnieki pārliecinās, cik liela Latvijā var būt nezināšana. Diāna atstāta vairākus kuriozus. Reiz astoņu deviņu gadu vecs puīselis rāda uz govī un prasa vecaimammai: «Omīt, omīt, kas tas par lielu suni?!» Cits notikums. Viesu ģimenes bērns redz, kā teliņš ziž pupu. Diāna

stāsta, ka teliņš dzer pienu, kas ir teliņa mammai, govij. Nē, bērns nepiekrīt, piens ir veikalā. Diāna atkārto, ka piens ir gotiņai, gotiņu izslauc, un piens ir produkts, kas vēlāk nonāk veikalu plauktos. Bērns skatās un klausās lielām acīm un ausīm. Vēl līdzīgs atgadījums. Diāna iet uz dārzu, un līdzī tek bērns, kas šurp braucis jau četrus piecus gadus, no zīdaiņa vecuma. Prasa, kurp saimniece iet. Diāna atbild, ka pēc kartupeļiem. «Ā, uz veikalu?» Diāna saka «nē», paņem dakšas un izrok pārsteigtā bērna acu priekšā bum-

buļus. Bērnā liels brīnums. Kā, no zemes? Pēc tam visas dienas skraidījis pakaļ.

Ar pieaugušajiem reizēm grūtāk saprasties. Diāna atceras piedzīvoto: «Lietaina vasara. Iepriekš pa telefonu ceļotājiem stāstu, ka atrodamies dziļi laukos, visapkārt dubļi, lai paņem līdzī gumijas zābakus. Pilsētnieki atbrauc — abām mammām kājās augstpapēžu kurpes, papēži duras zemē... Neapmierinātas, ka nav bruģa. Bet bērni, tā no 4 līdz 6 gadu vecumam, ieraudzījuši lielu peļķi, ar jaunām kurpēm iekšā, visi nobradājas līdz

ceļiem, viens pat ar dibenu iesēžas. Mammās piepūtušās, nerunā, bet bērni laimīgi. Bija arī tāda ģimene, kas pieprasīja rotaļu laukumu. Labi, mēs vēlāk arī uztaisījām. Bet pilsētās taču ir! Tad jābrauc uz Ventspili».

Un kā ar *planšetēm*, viedtālruniem? Izrādās, ka uz *Jaunlīdumiem* pārsvarā brauc cilvēki, kuru telefoniem ir LMT pieslēgums, bet tas Lapmežciemā diez ko *nevelk*. Tā ka jāiet vien dabā.

Alnis Auziņš

Pie krietnajiem zemniekiem Ludevikiem

Novadā nemaz nav tik daudz saimniecību, kurās kopā dzīvotu trīs paaudzes. Tādi aizvien ir Zadiņi, Tropiņi un arī Ludeviki, kas saimnieko Cirstes *Andžakos*.

Pie viesmīlīgajiem Ludevikiem ar redaktoru Alni Auziņu esam ciemojušies pāris reizi — pirmoreiz 2006. gada jūnijā, kad viņi vēl dzīvoja vecajā mājā, bet jaunajai bija tikko ielieti pamati. 2009. gada martā Ludeviki mūs uzņēma jau jaunajā, glītajā dvīņumājā. Tās vienā galā gan toreiz dzīvoja, gan tagad dzīvo Imants ar Valdu, bet otrajā — dēls Jurgis ar sievu Kristīni un bērniem. Toreiz mūs ar šarmu apbūra bullis Brunis. Pēc gandrīz 7 gadiem braucu lūkoties, kas mainījies un kā *Andžaku* saimniekiem klājas.

Šoreiz ciemojos mājas otrajā pusē, pie Jurgā un Kristīnes. Imants ir aizņemts darbos, bet Valda gan mums labprāt pievienojas. Saruna raisās, malkojot kafiju un baudot cepumus un Valdas gardo ķirbja kūku. Pagaidām galvenie saimniekotāji ir Imants un Valda, bet Jurgis ar ģimeni palīdz. «Viņi labi tiek galā. Tagad jau ir mobilie telefoni, var

gaļas lopī ir gandrīz ideāli. Ja grib labus teļus, vajag labu vaislas bulli, tāpēc arī izvēlējamies tos no Limuzīnas šķirnes. Mums nav šķirnes saimniecības — ir gan Limuzīnas šķirnes liellopi, gan arī krustojumi. No vaislas bulļiem piedzimušās teles ir 100% Limuzīnas šķirnes pārstāves. Ja nav šķirnes tele, apsēklo ar Limuzīnas vaislas bulli, nākamajai telei ir 75% Limuzīnas šķirnes asiņu, vēl nākamajai jau ir 100%», paskaidro Valda. Saimniecību vērtēt brauc un Limuzīnas šķirnes vaislas bullus no Vācijas izraudzījās un atveda Latvijas Gaļas liellopu asociācijas pārstāvji. Viņi tur bija sameklējuši tādu, ko Ludeviki bija izvēlējušies. Arī subsīdijas izmaksā ar viņu starpniecību.

Liellopi atrodas trīs vietās: Imanta tēva māju *Riepaldu* kūtī ar vienu bulli, *Andžakos* ar otru bulli, savukārt *Zviedru* lejā ir telītes, ko atšķir audzēšanai, un brāķētās. Kopā ar lielajiem un teļiem saimniecībā ir 27 liellopi. «Mēs ar Imantu tos pabarojam, pakaisām viņiem. Kad jāšķiro un asins paraugi jāņem, pasaucam jaunos palīgā», saka Valda. Ludevikiem ir iegādāta arī visa vajadzīgā tehnika, un ar lauku apstrādi un siena sagādāšanu paši tiek galā. Ir gan pagājuši kādi 5 gadi, un nu jau jāsāk tehniku remontēt. «Remontētājs arī mums ir, nekādu problēmu nebūs», uz dēlu Jurgī lūkodamās, smaidīdama saka Valda.

Jurgis, pats kuplā ģimenē izaudzis, arī ar sievu Kristīni audzina trīs bērnus — piecpadsmitgadnieku Raienu, divpadsmitgadnieci Felicitu un četrgadīgo peciņu Kristiānu. Raienam, tāpat kā tētim, pie sirds ir tehnika. Viņš otro gadu apmeklē jaunsargu nodarbības Dundagā. Felicita ir sportiska meitene, kas mācās arī Dundagas Mākslas un mūzikas skolas Mākslas nodaļā. Mazajai Kristiānai pašlaik ļoti patīk dejot — viņa labprāt stāv televizora priekšā un grozās.

Jurgis ar Kristīni satikušies Laidzes tehnikumā, kur abi kopā mācījušies: Jurgis — par lauksaimnieku, bet Kristīne — par lauku māju saim-

nieci. Jurgis ir mazrunīgs un savu izvēli nekommentē, bet Valda atceras, ka tehnika viņam jau bērnībā patikusi. Tas nekas, ka toreiz vairāk izjaucis, nekā salicis kopā. Kristīne atzīst, ka viņai tā nekāda sapņu profesija nav bijusi, bet māsa pirmā tur aizgājusi mācīties, iedvesmojot arī viņu. Tagad Kristīne aprūpē bērnus un māju, darba ar zupu katliem un veļas kalniem pietiek, nesanāk ne adīt, ne šūt. Mamma, kā viņa sauc arī Valdu, visus gan apadot. Savukārt Valda uzteic vedeklas gardās kūkas. Pērn arī sanācis tās izcept labi daudz — pazīstamie novērtējuši viņas prasmi un bijis krietns pieprasījums.

• *No kreisās: Raiens, Felicita un Kristīne ar Kristiānu 2013. gada 12. X, kad jaunākā Ludeviku ģimenes meitiņa pilī jau saņēmusi Dundagas pašvaldības dāvanu — sudraba karotīti ar iegravējumu Mazais dundadznieks.*
Foto no Kristīnes un Jurgā Ludeviku ģimenes albuma

Kā saka Valda, Jurgim ir savs bizness un mājās viņu tikpat kā nemaz neredz. Kristīne piebilst, ka viņa arī domājusi, ka Jurgis tikai vizinās pa Latviju, bet, kad reiz aizbraukusi viņam līdzī, brīnījusies, kā vīrs spēj visu, ko vajag, paturēt galvā. Viņš bijis tik daudzās vietās un kārtojis tik daudz dokumentu!

Jurgis ir SIA *Drabe* līdzīpašnieks. Uzņēmums sniedz meliorācijas pakalpojumus, un tajā ir trīs pastāvīgi strādnieki. Jautāts, vai viegli atrast kārtīgus darbiniekus, Jurgis atbild, ka krietniem strādniekiem darbs jādod katru dienu, viņi dīkā negrib stāvēt. SIA *Drabe* darbiniekus Jurgis raksturo kā kārtīgus strādniekus. Viņiem darba pietiek. Pērnais gads šai ziņā arī bijis veiksmīgs.

Jurgim patīk, ka var savu darbu paši plānot. Piedalās konkursos, un, kuros uzvar, tur arī strādā. Vistālākā vieta, kur bijis objekts, ir Madona. Pārsvarā jau darbs noris Talsu, Rojas, Dundagas un Ventpils pusē.

Valda pastāsta, ka Jurgis arī *Andžaku* saimniecībai ir uzrakstījis meliorācijas projektus un pats tos arī īstenojis. Grāvji ir kārtībā. Tur, kur agrāk bijis ļoti slapjš, tagad ir meliorēts un sauss.

2013. gada decembra sākumā Jurgā ģimene piedzīvoja ko neaizmirstamu — tā bija uzaicināta piedalīties svinīgajā pasākumā Melngalvju namā un egles iedegšanā Rātslaukumā kopā ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu un viņa kundzi Daci Seisumu. Kristīne atzīst, ka tāda uzmanība bijusi patīkama un pasākums bijis jauks piedzīvojums, īpaši jau bērniem. Viņi varēja apskatīt arī citas kuplas ģimenes. Viena bijusi sevišķi liela — kad tā piecēlusies, šķiet, ka puse zāles ir augšā. Kad par uzaicinājumu uzzināts, visi *Andžakos* dzīvojošie jutušies patīkami pārsteigti un pacīlāti. «Domājām, ar ko gan mēs būtu to nopelnījuši», atceras Kristīne.

Taču šajā īpašajā pasākumā piedalās ģimenes, kas ar savu dzīvesveidu, uzskatiem un rīcību ir pelnījušas tikt īpaši godinātas. Tās pēc Valsts prezidenta aicinājuma izvirza Latvijas Pašvaldību savienība, izvērtējot visu Latvijas pašvaldību iesniegtos priekšlikumus. Un kāpēc gan tā nevarētu būt Ludeviku ģimene?! Manuprāt, uzaicinājumu tā saņēmusi pilnīgi pelnīti.

Par labu un apzinīgu darbu lauksaimniecībā Jurgis un Kristīne kopā ar citiem labāka-

jiem Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas lauksaimniekiem un viņu partneriem tika uzaicināti piedalīties 26. II pasākumā Talsu tautas namā. Arī tas nebija tāpat vien, bet ar krietnu saimniekošanu nopelnīts.

Darba ikvienam, kurš dzīvo *Andžakos*, protams, ir daudz, bet atpūsties arī viņi prot. Valda ar prieku atceras viņas un Imanta ceļojumu uz Itāliju un Turciju. Pērn Imants un Valda skaisti nosvinējuši savu 45 gadu laulību jubileju, rožu ziedēšanas laikā dodoties braucienā uz Rundāles pili. Piestājuši un izstaigājuši arī Tērvetes parku. «Mājās atstājām pārraugus», saka Valda. Tas nekas, ka pārraugiem bijuši piedzīvojumi, Valdu un Imantu viņi nav traucējuši un ar visu paši arī tikuši galā.

Savukārt Jurgis un Kristīne savā 15 gadu laulības jubilejā pērn devušies uz Poliju aplūkot pilis. Braucienu bija sarīkojis Jurgis. Kristīne teic: «Kur mani veda, tur braucu. Jurgim pašam, manuprāt, patīk senas lietas, akmeņi un kalni. To tur visu arī aplūkojām».

Kad kopā ar Valdu un Jurgī aplokā esam apskatījuši Limuzīnas šķirnes vaislas bulli Tapu, kas izvēlēts arī par fotomodeli un prot ne tikai radīt pēcnācējus, bet arī labi pozēt, Valda vedina ieiet savā mājas pusē, kur satiekam saimnieku Imantu. Nu viņš pats arī ar lepnumu izrāda savas medību trofejas, par kurām iepriekš man pastāstīja Valda. 2015. gadā mednieku trofeju izstādē Jaunmoku pilī Imants saņēmis divas godalgas — sudraba medaļu par staltbrieža ragiem un zeltu par mežacūkas ilkņiem. Pats abus arī nometījis, un šīs trofejas kopā ar citām rotā istabas sienas.

Ludeviki ar dzīvi laukos un savās mājās ir mierā. Viņi ir pašpietiekami un neko no citiem nepagē. Valdas un Imanta četri bērni un 8 mazbērni visi dzīvo Latvijā. Par to abiem liels prieks. Kad ciemos sabrauc vēl trīs meitas ar ģimenēm, tad māja pārvēršas par bišu spietu — tā kļūst dzīvības pārpilna.

Svaigākais jaunums *Andžakos* ir tas, ka Jurgis nokārtojis mednieka eksāmenu un kļuvis par jauno mednieku. Tas ir simboliski un gana nozīmīgi Imantam, kurš uztraucies: «Kam tad es atstāšu savu bisi?» Tagad arī par to viņam sirds ir mierīga.

Diāna Siliņa

• *Jurgis Andžaku sētā pie ekskavatora.*

Autores foto

sazināties, bet reizēm jaunie nezvana mums pat tad, kad esam prom un kaut ko vajag, — paši izdomā, ko darīt. Arī ikdienā ne mēs traucējam jaunajiem, ne viņi mums. Reizēm mēs ar Imantu jaunos dienām neredzam, bet citreiz sanāk satikties vairākkārt», par dzīvi kopā ar dēla ģimeni stāsta Valda.

Kopā ar savu un nomāto zemi, kā arī mežu viņi apsaimnieko 150 ha. Audzē gaļas liellopus. Bruņa vairs nav, bet nu par šķirnes uzlabošanu gādā citi bulļi — Taps un Barons. Taps ir atvests no Vācijas, Barons — no Latvijas. Kāpēc tik tālu ceļu mērojuši? «Katrai šķirnei ir savas īpatnības. Limuzīnas šķirnes

Kolciniece ar 60 gadu stāžu

Ziemas izskaņā ciemajos Kolkā pie Līvijas Ķengas, un mans nolūks bija vienkāršs — izdibināt, kā šajā ciemā pensionāriem klājas, protams, šoreiz ar viena cilvēka acīm lūkojoties.

Prom no kolhoza!

— Jūs Kolkā esat ienācēja?

— Jā, bet uzskatu sevi par kolcinieci. Man bija 17 gadu, kad šeit ierados, un tagad man ir 77. Esmu dzimusi un pavisam īsu brītiņu dzīvojusi Kuldīgā. Bērniņu un agro jaunību pavadīju Vīdalē. Tēvs bija vīdalnieks, mamma dzimta cēlusies no Lielirbes. Mamma no agras jaunības bija strādājusi par dienestmeitu pie saimniekiem Ancē un Vīdalē, apprecējusies tikai 40 gadus.

Kolhozu laikos stingri skatījās, lai visi jaunie, kas neiet skolā, vietējā kolhozā arī strādātu. Mans brālēns mežsargs bija ieradies Kolkā, un viena mana māsiņa strādāja Kolkas slimnīcā. Es viņus apciemoju. Slimnīcā vajadzēja darbiniekus, un man no kolhoza gribējās prom. Bet tas nebija tik vienkārši — 1955. gads, rajona laiks. Bija jāiet Dundagā uz partijas komiteju skaidrot, kāpēc gribu pārcelties. Teicu, ka vēlos mācīties vakarskolā, Vīdalē tādas nav, bet Dundagā man nebūtu tik izdevīgi. Tā man atvēlēja aiziet no kolhoza. Kādu gadu arī nomācījies vakarskolā, bet tas vairāk kalpoja par ieganstu, lai tiktu prom.

Taisnība, kad pirmoreiz mammai līdzī biju

Senos laikos bija tāds sakāmvārds: šodien nebūšu slinks, nemazgāšos, pakasīšos. Mēs Kolkā varētu teikt tā: ja šodien iešu dušā, tad visu nākamo dienu būs jākasās.

aizbraukusi uz Kolku, man šis ciems ļoti nepatika. Atceros kā šodien, ka vecākiem pēc tam teicu: kas tie ir par cilvēkiem, kas Kolkā spēj dzīvot? Biju pieradusi pie laukiem, kur vasarā vienmēr ir zaļi, skaisti un smaržīgi. Kolka bija smilšaina, nebija tāda zaļuma kā Vīdalē, tikko tapa cehs, un viss oda pēc zivīm.

— Bet jūsu domas ļoti ātri mainījās?

— Es pat nezinu, kā tas notika. Gribēju prom no kolhoza! Māsiņa iedrošināja, ka Kolkā nav nekādas vainas, un es pārceļoties nemaz nedomāju, ka palikšu jaunajā vietā uz mūžu. Bet tā sanāca. Sāku strādāt un jau nepilnu 19 gadu vecumā apprecējos — pavisam atšķirīgi no mamma.

Kolkas priekšrocības

— Tagad sevi pilnā mērā uzskatu par kolcinieci. Jūs pirms mūsu tikšanās pa telefonu sacījāt, ka gribat zināt, kā pensionāriem Kolkā klājas. Teikšu, ka ļoti labi. Citiem ir jābrauc uz jūrmaļu, bet mums jūra ir tepat. Svaigs gaiss par velti. Vasarnieki no Rīgas apgalvo, ka priedes izelpojot rada veselīgu gaisu, un mēs to elpojam cauru gadu.

Katram pensionāram ir klāt tas viss, ko viņam vajag. Ambulance, ģimene ārsts, ļoti laba zobārste. Tik laba, ka mums varbūt tas nāk pat par sliktu, jo jāgaida rindā. Bet Inga Pinkena ir tik atsaucīga, ka tad, ja tiešām sāp, var tikt ātri, daktere vienmēr atradīs kādu *logu*. Ir pieejams arī ģimenes ārsta palīgs, arī skolā un bērnudārzā divas stundas katru darbadienu.

Mums ciemā ir divi veikali, un kur nu vēl tautas nams! Visi ir braši. Darbojas pensionāru klubīņš un ansamblis, kas grib un var, tas iet dziedāt, kas nemāk, tie iet klausīties. Vismaz divreiz gadā notiek balles pensionāriem, kuras iecienījuši ne tikai pensionāri vien.

— Bet ir jau tādi, kas nemitīgi sūdzas. Reizēm tiešām ir, par ko, bet ir ļaudis, kurus nekas nepamierina. Ar tādiem grūti runāt.

— Tā ir. Es gan arī labu vien neteikšu! Ļoti sāpēja sirds, kad nojauca cehu. Tas bija arī

mans mūža darbs. Slimnīcā nostrādāju nepilnus trīs gadus. Piedzima meita, un pēc dekretā atvaļinājuma sāku strādāt fabrikā. Tur esmu darījusi daudz ko, sākot ar kanalizācijas tīrīšanu, un beidzu vecākā meistara amatā. Darbs bija, iztikšana arī.

Esmu ļoti bagāta, ne katrs ar to var lielīties. Man ir divas meitas, pieci mazbērni un četrpadsmit mazmazbērni! Kādi ir Kolkā, kādi citur Latvijā, ir arī ārzemēs. Trīs mazmazbērņus es audzinu, divi ir skolnieki, viens iet bērnudārzā pēdējā grupiņā. Vecākajam mazmazdēlam jau 14 gadi, viņam bija gads un trīs mēneši, kad viņu atveda pie manis no Rīgas, un ar maziem pārtraukumiem pie manis viņš ir nodzīvojis. Pie manis dzīvo arī meita ar znotu.

— Tiešām kupla saimē! Man prātā arī, ka jūs kādreiz vadījāt Kolkas pensionārus. Vai pati ar pašdarbību neaizrāvāties?

— Nu jau pagrūti paiet, pirms kāda laika laužu kāju. Dziedātāja nekad neesmu bijusi. Kad pirms gadiem sešpadsmit veidojās pensionāru apvienība, es uzņēmos to vadīt. Tad saslima vīrs, man vajadzēja vairāk laika veltīt viņam, un es atsacījies no vadītājas amata. Pēc manis nāca skolotāja Antoņina Kurme.

Strādājot fabrikā, biju arod biedrības priekšsēdētāja. Tas bija tik sen. Tagad audzinu mazmazbērņus.

Kas ciemā neapmierina

— Kas Kolkā nav tik labi, kā gribētos?

— Protams, ūdens. (Runājamies tad, kad Kolkas ūdenī tikko par valdes locekli bija kļuvis Gints Muskars. — Red.) Nupat sāk domāt, kā mūsu ciemā uzlabot ūdens kvalitāti. Tagad lasu, ka speciālists Jānis Prols jau 2001. gadā ir bijis Kolkā un pateicis, ka mūsu ciemā stāvoklis ar ūdeni un ūdensapgādi atšķiras no visas Latvijas, tas ir unikāls. Ciems viens pats, pašvaldība viena pati saviem spēkiem to nespēj atrisināt. Tas ir valsts jautājums. Diemžēl piecpadsmit gados nekas nav darīts, arī no vietējās varas puses, un tagad atkal par to tikai sāk runāt! Jā, ūdensvadi ir veci, varbūt vienā vecumā ar mani, tie jāmaina, šaubu nav. Bet ar to vien arī būs par maz.

Tagad dārgi izmaksā ūdeni attīrīt, bet tam nav jēgas! Jā, tas nav dubļains, kāds tecēja kādreiz, bet es jums teikšu, ka tas pat maina krāsu! Vienu dienu dzeltens, tad kaut cik normāls, tad atkal zilgans! Kā tas var būt? Ūdensvads jau ir viens un tas pats. Tāds ūdens jau nav pat tualetē lejams, to dzeltenumu nevar notīrīt ne no poda, ne duškabīnēs.

Senos laikos meklēja palīgīdzekļus, lai iestīvinātu kreklus. Tagad palīgīdzekļus nevajag, visa veļa pēc izmazgāšanas ir pilnīgi stīva, ne tikai krekli. Senos laikos bija tāds sakāmvārds: šodien nebūšu slinks, nemazgāšos, pakasīšos. Mēs Kolkā varētu teikt tā: ja šodien iešu dušā, tad visu nākamo dienu būs jākasās. Protams, visiem jau alerģiskā reakcija nav vienādi stipra, bet daļai tiešām jākasās. Tādu ūdeni pat dārzam nevar liet.

— Taisnība ir, bet cerams, ka jaunajam valdes loceklim izdosies šo ļoti svarīgo lietu dažos gados atrisināt. Kas vēl nospiež sirdi?

— Pirms kāda laika pie mums sapulcē Laicāna kungs teica, ka pašvaldība jau Kolkai dod naudu, lai gan cilvēku te ir krietni mazāk nekā Dundagā, tāpat šeit uztur skolu,

bērnudārzu. Tas jau ir pareizi, paldies. Bet tā jau nemaz nedrīkstētu salīdzināt — cik cilvēku ir vienā vietā, cik otrā. Mēs Kolkā taču neesam vainīgi, ka esam tik, cik esam. Ja grib panākt, lai te valda tāds pats tukšums kā ciemos no Vaides līdz Ventspilij, tad nevajag par Kolku rūpēties. Dundagā tomēr viss attīstās vairāk. Labi, mums te vienu gabaliņu celiņa uztaisīja, paldies. Drusku apgaismoja ciemu, arī paldies. Bet, ja lietainā laikā jāiet no mazā *Top!* uz klubu, tad jābrien līdz pusstilbam. Tur nu vajadzētu naudu atrast un

ceļu uztaisīt.

Mazbērni iet no skolas uz Mūzikas skolu. Pēdējā spuldzīte deg pie manām mājām, līdz klubam valda pilnīga tumsa, bērni visu ziedu iet tumsā. Cik reižu mazmazmeitiņa ir zvanījusi un lūgusi, lai iet pretī, jo ir tumšs un viņai bail.

Es uzskatu, ka mums vajadzētu vairāk, nekā līdz šim saņemam. Protams, vajag jau visiem.

— Vēl kas?

— Nelaimīgais angārs jeb iecerētā sporta halle! Tas nu būtu akmens pašu kolcinieku dārzīnā. Nevienš no tiem cilvēkiem, kas toreiz gribēja šādu būvi celt, nav pazudis no Kolkas. Vienprātības lēmēju vidū jau nebija

Gribētos klausīties pie to cilvēku sirdsapziņas, kas toreiz lēma par sporta halles būvniecību, lai tagad arī domātu, kādu risinājumu izvēlēties.

arī tad, bija toreiz tādi, kas šim nolūkam atvēlēto naudu gribēja citādi izlietot. Bet nolēma par labu hallei.

Tiešām gribētos klausīties pie to cilvēku sirdsapziņas, kas toreiz lēma, lai tagad arī domātu, kādu risinājumu izvēlēties. Kaut kas būtu jādara! Arī mūsu deputāts Ansis... Protams, toreiz viņš Kolkā vispār nedzīvoja, bet priekšvēlēšanu programmā solīja domāt, kā atrast līdzekļus halles pabeigšanai. Tagad viņš atzīst, ka to tā nemaz nevar izdarīt, ka pārāk dārgi.

— Tur jau tā lieta, ka dārgi, un īstā padoma laikam nevienam nav.

— Saprotams, ka ar pašu spēkiem to nevar, nav tādas naudas, bet risinājumu jau var atrast arī visgrūtākajiem jautājumiem, tikai

Daudz kas būtu jādara pašiem. Varbūt esam pakūtri, varbūt daļa aktīvo kolcinieku ir aizgājuši.

jāgrib. Būtu jāpabeidz, bet pirms tam jau jāizdomā, kā to lietderīgi izmantot. Tā varētu būt sporta bāze, kas piesaistītu jauniešus treniņnometnēm, tas atvieglotu arī uzturēšanas izdevumus. Tur varētu būt dzīvība un ne jau tikai divus mēnešus gadā.

Vēl par ko stipri bažījos, ir zivju cehs. Labi, ka mūsu Kolkā tāds ir. Tas dod darbu arī dundadzniekiem, vīdalniekiem, visi maksā nodokļus. Bet nevajadzētu sēdēt un gaidīt, kamēr tas iznīks, tad gan Kolkai būtu cauri. Bija mums otrs cehs, ko vadīja Tija Liepa. Gudras galvas izdomāja, ka Liepājā būs izdevīgāk, tagad ražotne ir tur. Tija prom, viņai bija vienalga. Reģīnu var visādi vērtēt, bet viņa cīnās, lai cehs pastāvētu. Varbūt ceha lielajai vadībai tas nav tik svarīgi, bet Reģīnai ir, viņa ir īsta savējā.

Ja ceha nebūtu, kas tad mums paliktu? Tūrisms. Bet kurš ar tūrisma vien, diviem mēnešiem gadā, spēj iztikēt? No Dženetas Marinskas gan var ņemt piemēru, kā savā nozarē strādāt, kā izdomāt ko jaunu vai labi zināmu veco pasniegt kā jaunumu.

Kā pie mums tagad notiek? Jaunieši staigā pie *Top!*, jo viņiem nav ko darīt, bet mazajā Melnsilā ciemā ir vieta, kur vakaros sapulcēties jauniešiem, tur spēlē novusu, vēl citas nodarbības.

— Novusu jau nu Kolkā spēlē. Cauru gadu, ka put vien.

Jā, tas ir klubā, tur trenējas, notiek sacensības. Nu ja, bet vēl ko citu vajadzētu. Lai vakaros varētu ar jēgu sanākt kopā. Piektdienās, kad jaunieši atbrauc uz Kolku no Rīgas un citurienes, tad to vien zina, kā pie *Top!* vai autobusu pieturas drūzmēties.

— Varbūt perspektīva varētu būt *Pastnieku māja*.

Jā, gan lībiešiem, gan citiem. Bet redziet, kā mums te notiek, kā ar ūdeni — ir 15 gadi jādomā, un tad atkal no jauna jāsāk. Tā līdz darīšanai nemaz netiek, ar ūdeni un citām lietām arī.

Vajag karognesējus

— Daļēji jāpiekrīt. Bet svarīgākais vienmēr ir līderis ar idejām. Tad atrodas gan telpas, gan vēlāk arī nauda. Bet ne otrādi — **priekš tas, ko mūsdienās sauc par infrastruktūru, un tad nu gaidīsim darītājus ar iecerēm. Ir arī bēdīgi piemēri. Ja karognesēja nav, tad nekas nenotiek.**

Tur es pilnīgi piekrītu. Pirms gadiem 30 vai vairāk, īsti neatceros, kad pie mums sāka taisīt stadionu, bija divi vīri jau gados, Pūpolbergs un Rubenis. Viņi tiešām bija entuziasti, neskaitīja brīvā laika stundas, sapulcināja ap sevi jauniešus, brauca uz sacensībām, krita un cēlās par sportu. Haralds Rubenis strādāja fabrikā par plānotāju, tagad viņa vārdā ir nosaukta vietējā kausa izcīņa futbolā.

Varbūt tagad arī pie mums varētu kāds pamosties? Makšķerēšanā ir cilvēks, kuru tas interesē, un viss notiek. Kā Žēnu dīķi saposa, bez kādām pašu naudām! Tur Sproģu Oskars ņēmās.

To pašu var teikt par Viesturu Rērihu. Divreiz dienā bija mēģinājumi, mazdēls pat pukojās, ka nevienu brīvdienu nedod. Bet tikai tā var ko sasniegt.

Jā, taisnība, daudz kas būtu jādara pašiem. Varbūt esam pakūtri, varbūt daļa aktīvo kolcinieku ir aizgājuši. Un tie, kas spēka gados nav bijuši aktīvi, neklūs pēkšņi rosīgi, aizejot pensijā.

Vēl gribu pieminēt vienu jauku mūsu ciema tradīciju. Kolkas skolas bērni katru gadu uz Ziemassvētkiem apsveic pensionārus, kam ir 80 gadu un vairāk. Kādu dzejojīti noskaita, dziesmiņu nodzied. To daudzi gaida.

— Tam jums vēl trīs gadus jāpaciesas!

*Alnis Auziņš
Autora foto*

Līvu laiks • Līvõ āiga

Pavasaris sākas Mazirbē Kievād ģirgõb Irēl

19. III, dienu pirms Pūpolsvētdienas un arī astronomiskā pavasara iestāšanās, Mazirbes tautas namā uz gadskārtējo kopsapulci sanāca līvi.

Braucot no Rīgas, pa ceļam putināja sniegs, bet, tuvojoties galamērķim, uzspīdēja saule. Sapulces laikā gan atsāka snigt, taču labo noskaņojumu ziemīgie laika apstākļi neietekmēja.

No 56 delegātiem bija ieradusies 49. Līvu savienības vadītāja Ieva Ernštreite jau pašā sākumā uzdeva īsto toni, aicinot darboties raiti, saskanīgi un draudzīgi.

— Mums, lībiešiem, pietāv grūtības un spēks tās pārvarēt.

Svarīga loma ir lībiešu kultūras tradīciju uzturēšanai, lībiešu valodas apgūšanai un sadarbībai gan ar pašvaldību, gan valsts līmenī, kā arī savstarpēji atsevišķajās Līvu savienības nodaļās Kolkā, Mazirbē, Ventspilī un Rīgā un visiem kopā. Atsaucīgi veidojas kontakti ar Somijas, Ungārijas un Igaunijas vēstniecībām, ar Kultūras ministriju un Kultūrkapitāla fondu.

— Patīkami apzināties, ka iestādēs mūs uzklausa.

Ieva izteica pateicību Dundagas novada pašvaldībai par morālu un finansiālu atbalstu. Esam pieraduši, ka rezervēti un bieži pat nicinoši izsakās par deputātiem. Gaidi Bērziņu uzskatām par savējo, un viņam tika veltīti cildinoši vārdi.

No aizvadītā gada pasākumiem visspilgtāk atmiņā palikusi Līvu diena Rīgā, Vērmanģdārzā, pulcinot teju 7000 interesentu visas die-

nas daudzveidīgajās aktivitātēs. Teicama komanda izveidojusies lībiešu izcelsmes bērnu un jauniešu vasaras nometnē *Mierlinkizt*. Kopības sajūtu un jaunas ierosmes aizvadītajā gadā noteikti radīja ciemošanās pie suitiem. Prieks arī par kuplo talcinieku pulku — maijā atkal bijām kopā Mazirbē, lai sakārtotu savu namu jaunajam darba cēlienam.

— Brīžiem ir nenormāli grūti, — mūsu vīrs *saite* atzina, — bet pietiek ar nieku — jūsu uzmundrinošu zvanu vai labu vārdu, un atkal rodas ticība un enerģija.

Revīzijas komisija priekšsēdētājas Rasma Saknes vadībā bija cītīgi iedziļinājusies Līvu savienības grāmatvedības dokumentos, izpētījusi ieņēmumus un izdevumus. Secinājums: 2015. gadā finanšu līdzekļi izlietoti pārdomāti. Par darbu efektivitāti liecina konta atlikums — 5500 eiro.

— Slēptas intereses un manipulācijas nesmu konstatējusi. Bet dokumenti par nometni noformēti tik perfekti, ka var likt izstādē, — atzīst revīzijas komisijas priekšsēdētāja.

Par paveikto kā parasti atskaitījās grupu vadītāji: Edgars Millers no Mazirbes (vismazākā grupa — 11 biedri), Maija Rēriha no Kolkas, Ausma Ernestovska no Ventspils (vislielākā grupa — 67 biedri) un Monta Kvjatkovska no Rīgas. Jāpiebilst, ka kopsapulcei izvirzītie delegāti šogad pārstāvēja

224 Līvu savienības biedrus.

Debatēs visus iepriecināja biedrības *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* koordinatore Gunta Abaja par iespējām saņemt Eiropas Savienības finansējumu projektu īstenošanai. Kur un kā tie iesniedzami, izlasāms *Dundadznieka* marta numurā. Daļu naudas izlietos jau 1991. gadā nodibinātas Valsts īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas *Lībiešu krasts* labiekārtošanai. Darba kārtībā vienmēr paliks Ministru kabineta reiz apstiprinātā ilgtermiņa mērķprogramma *Lībieši Latvijā*.

— Tērēt svešu naudu ir svēta lieta, — ar humoru piebilda Dundagas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns.

Kā atsaucoties uz manu iepriekšējo rakstu *Līvi vēl dzīvi*, priekšsēdētājs sacīja:

— Tas ir par maz. Līvi kļūst arvien dzīvīgāki.

Sapulce ievēlēja Līvu savienības jaunu valdi. Turpmāk tajā darbosies Ieva Zdanovska, Aldis Kreicers, Maija Rēriha, Monta Kvjatkovska, Ausma Ernestovska un Ērika Krautmane, savukārt revīzijas komisijā arī turpmāk strādās Rasma Sakne, Krista Greiško un Ilmārs Geige. Ievai Ernštreitei atkal uzticēja grūto un atbildīgo uzdevumu — vadīt līvus tālāk.

— Viņa ir mūsu karognesējs, — raksturoja kolceniece Baiba Šuvāne.

— Ja mēs vairs neplēšamies, tas ir Ievas nopelns, — atzina Dženeta Marinska. — Grupām jānāk ar savām iniciatīvām. Labas ierosmes vienmēr tiek atbalstītas.

— Nievājoša attieksme, ka Līvu savienībā viss ir slikti un ar mums nav iespējams sadarboties, nāk no mums pašiem, — skarbi paškritiska bija Rasma Sakne.

Ievērojāt — visas trīs dāmas! Vai te valda matriarhāts? Kāpēc savu attieksmi nepauda neviens vīrietis? Jā, bet kāpēc es pats neko neteicu? Ne vienmēr klusētājs atstāj gudrāku iespaidu.

— Viss pārāk rožainās krāsās, — nevīrišķīgi vēlāk burkšķēja kāds stiprā dzimuma pārstāvis.

— Kāpēc jūs savas domas neizsacījāt publiski sapulces laikā?

Viņš atmeta ar roku. Acīmredzot pietrūka argumentu.

Ieva Ernštreite iezīmēja arī nākotnes perspektīvas. Jau maijā pie mums viesosies armijas veterānu grupa no Somijas, kas vēlas vairāk uzzināt par lībiešiem. Tiksimies Rīgā, Brīvdabas muzejā, lībiešu pēcpusdienā un atkal būs kopā — ventspilnieki, kolcenieki, mazirbieki. Šovasar ir iecere apciemot Vidzemes lībiešus, ir laiks atjaunot labās sadarbības tradīcijas. Pašlaik strādājam, sagatavojot Lībiešu gadagrāmatu.

Visi esam pieraduši, ka ikvienu pasākumu saistībā ar lībiešiem iemūžina Kolka puses līvs Imants Rūdolfs Petravīš-Zariņš, turklāt dara to kopš 1989. gada. Tādēļ prieks, ka ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu ir jau īstenots projekts *Lībiešu dzīves un nozīmīgāko notikumu video apskats par periodu no 1989. līdz 2014. gadam*. Tas nozīmē 23 video kasešu materiāla pārveidošanu digitālā formātā. Patlaban darbs turpinās nākamajā projektā *Lībiešu tradīcijas ceļš no Latvijas neatkarības līdz Latvijas simtgadei* kopā ar Latvijas Kultūras akadēmiju.

Protams, jau tagad domas raisās, kādus uzsvarus likt tradicionālajiem lībiešu pasākumiem 2016. gadā — nometnei *Mierlinkizt*, Lībiešu svētkiem 6. augustā, Somugru dienām Rīgā un Ventspilī.

Tomēr vislielākais Līvu savienības izaicinājums būs darbs pie finansējuma piesaistes vērienīgiem remonta darbiem Mazirbes tautas namā.

Ar dziesmām sapulces dalībniekus saviesīgajā daļā izklaidēja mūziķi Raimonds un Uldis Patmalnieki no Saldus.

Arnolds Auziņš

Sanāksme piekrastes attīstībai

18. III Kolkā pulcējās šīs vietas attīstībā ieinteresētie, lai kopīgi spriestu par tuvākā un tālākā nākotnē darāmo.

Jānis Dambītis, SIA Kolkasrags direktors:

— Bija patīess prieks, ka pirmā tikšanās, ko bijām iecerējuši nelielā grupā, guva neērēti plašu gan kolcenieku, gan dundadznieku atsaucību. Tātad cilvēki vēlas radoši darboties un attīstīt mūsu novadu, šajā gadījumā jo īpaši Kolkū.

Tuvākās nākotnes iecerēs iezīmējām uzlabot norāžu sistēmu Kolkā, kā arī visā novadā veidot to vienoti skaistā stilā. Aktuāla ir jauna stāvlaukuma un tūrisma infrastruktūras izveide Kolkā un Kolkasragā, jāatjauno *Kapteņu* ēku komplekss.

Ilglaicīgā skatījumā svarīgākais ir izveidot Kolkas bāku par unikālu nacionālas nozīmes apskates objektu. No citiem darbiem mināmi — jāveido jūras satiksme un ciešākas saites ar Igauniju — Sāremā un Roņu salu, jāatjauno jūras laivu būve un ar to saistītās tradīcijas, jāatrod stratēģiskais partneris *Jūras pērļu* attīstībai.

Dženeta Marinska, tūrisma uzņēmēja:

— Drīzumā būs pieejama Eiropas Savienības (ES) fondu nauda dažādu projektu īstenošanai, taču pašvaldībai un tās darbiniekiem vieniem pašiem padoms ir par īsu — tieši kādus projektus ierosināt, lai uz papīra rūpīgi izstrādātie attīstības plāni sāktu arī īstenoties. Ideju ģenerēšanai kopā bija pulcējušies aktīvākie vietējās kopienas pārstāvji, pašvaldības darbinieki, kā arī Lībiešu krastu un tā dabas un kultūras vērtības no sirds iemīļējušie — reklāmas speciālists Ēriks Stendzenieks un pilsētplānošanas lietpratējs, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un plānošanas fakultātes praktiskais docents Egons Bērziņš. Abi arī bija galvenie ideju generatori.

Klātesošie bija vienprātīgi, ka piekrastē, jo īpaši Kolkasragā dabas un kultūras resursi attīstībai ir ļoti bagāti. Ja citiem jālauza galvas, ar ko viņu pelēkais akmens atšķiras no citiem pelēkiem akmeņiem, tad mūsu resursi ir unikāli — ģeogrāfiskais stāvoklis, pats Kol-

kasrags, putnu migrācija, pirmatnēja daba, lībiešu kultūras mantojums. Vienīgais resurss, kura šeit pietrūkst, ir darboties griboši cilvēki.

E. Bērziņš vedināja saskatīt iespējas, ko paver ģeogrāfiskais stāvoklis — Igaunijas salu tuvums un jūras satiksmes attīstība, kā arī piekrastes kultūras mantojums — sedumi jeb valgumi.

Iezīmējās vajadzība nodalīt īsā laikā veicamus darbus, piemēram, izvietot norāžu zīmes un velostatīvus, no ilgstoši darāmiem, piemēram, izveidot laivu piestātni.

Daudzu infrastruktūras objektu attīstību traucē nenokārtotas īpašumtiesības vai konkrēta objekta īpašnieka neieinteresētība to attīstīt, vai vēl vairāk — vienaldzība.

Ar parunāšanos vien ir par maz, lai lietas sāktu kustēt uz priekšu. Uz to norādīja un pirmo iniciatīvu lietas labā uzņēmās Ē. Stendzenieks, apsolot izstrādāt norāžu zīmju uzmetumus.

Klātesošie nolēma attīstībai veltītas sanāksmes rīkot ik pārmēnešus.

Ieskatu savos sapulces konspektos sniedz Gunta Abaja, biedrības Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas koordinatore:

— Viens no sanāksmes vadmotīviem bija «Labi vietējiem — labi tūristiem! Labi tūristiem — labi vietējiem!», kas, manuprāt, uzskatāmi atspoguļo tās ievirzi.

Ko vajag vietējiem? Darbavietas un kvalitatīvu dzīves vidi. Ko vajag ceļotājiem? Auto- mašīnu stāvvietas, nakšņošanas vietas, pasākumus, Slīteres Nacionālā parka apmeklētāju centru, laivu piestātnes vai mobilos steķus, lai varētu apmeklēt Kolkas bāku, vienotu norāžu sistēmu.

Kas ir Kolkas problēmobjekti? *Pastnieku ēka, Jūras pērles, Kapteini, Baltijas zivs, Steķi.*

Kas uzlūkojami par Kolkas vai varbūt visa Kolkas pagasta zīmoliem? Pats Kolkasrags, Krišjānis Valdemārs un jūrasbraukšana (paturam prātā Mazirbes jūrskolu un Sīkragu

Visi laipni aicināti uz kustības 1836 atklāšanas koncertu Kolkasragā 15. maijā plkst. 20.00! Piedalīsies Imanta Ziedoņa fonds *Vieglī* un draugi.

vietējiem un tūristiem (grib redzēt to, ko nevar atrast citur), steķi Kolkasragā, jūras makšķerēšana, kaitotāju (īpašs buru sporta paveids) serviss, infrastruktūras uzlabošana, Latvijas

kā pirmo ostu Dundagas muižā).

Kādas idejas sarunas dalībnieki izvirzīja? Vecās Kolkas krasta bākas rekonstrukcija (iespējas *INTERREG* programmas pārrobežu projektos), vienoti uzraksti latviešu, angļu un lībiešu valodā, piktogrammas, izklaides

Universitātes ģeogrāfu piesaiste krasta erozijas un Vīdales karjera pētījumos.

Svarīga atziņa — vajag mārketinga plānu!

Izteikties aicināja un apkopoja Alnis Auziņš

Putnu dienas Kolkasragā aprīlī notiek katru gadu, jau ierasti — vērojot migrējošos putnus un kopā ar ornitologu tos atpazīstot. Šoreiz 9. IV Kolkasragā pie informācijas centra Dabas aizsardzības pārvalde piedāvāja iespēju arī katram pašam izgatavot putnu būrīti, ko nest uz mājām un novietot savā dārzā. Ģimenes ar bērniem labprāt izmantoja šo izdevību. Kamēr puīši strādāja ar zāģi un āmuru, meitenes krāsoja, grieza un mācījās noteikt putnus.

Andras Ratkevičas teksts un foto

Atpakaļlaiks

Luterāņu baznīcai 250

Redzamākajai būvei Dundagas centrā — luterāņu baznīcai — šogad 250 gadu jubileja. To atceroties, publicēsim rakstu sēriju *Dundadzniekā*, bet 29. V būs piemiņas pasākums luterāņu baznīcā. Ievadam piedāvājam Dundagas luterāņu draudzes mācītāja Armanda Klāva sagatavotu materiālu, turpinājumā — izvilukumus no Kubalu skolas–muzeja vadītāja Ivara Abaja apkopotām publikācijām.

250 — tas ir ievērojams skaitlis, kas atgādina par garu vēstures posmu. Uz tāda fona var skaidrāk ieraudzīt un novērtēt pārmaiņas mūsu sabiedrībā. Vispirms tas noteikti ir nu par nesaprotamu kļuvis sabiedrības

pleksa ir izņemta Krustāsistā figūra, lai tā vietā ieliktu Jaņa Rozentāla gleznu *Lieldienu rīts*. Ir zināms, ka Kristiana laikā baznīcas tornī zvans zvanījies trīs reizes dienā: no rīta pulksten 6.00, pusdienā 13.00 un vakarā

• Skats uz baznīcu Pirmā pasaules kara laikā.

sadalījums «vāciešos» un «tautā», «kungos» un «vienkāršajos ļaudīs». Kādreiz šis sadalījums atspoguļojās arī dievkalpojumos.

17. gs. Kurzemē un Dundagā ir bijis ne tikai karu un postīšanas laiks, bet arī rosīgs celtniecības periods. Te jāpiemin Maidelu dzimta, it sevišķi Anna Sibilla († 1687), kas vadījusi gan ostas būvi Sīkragā, gan bākas celtniecību Kolkā. Viņas laikā 1683. gadā dievkalpojumiem izbūvēta kapela pili. Ir zināms, ka viņas laikā ir kalpojuši 3 garīdznieki: divi no tiem noturējuši dievkalpojumus pili vācu draudzei, viens — «vienkāršajiem ļaudīm», latviešu draudzei. 1721. gadā koka baznīca ir atjaunota un ieguvusi torni. 1766. gadā Kārlis Ostenzakens (1721–1794) ir uzbūvējis mūra baznīcu vecās koka baznīcas vietā. Šo gadu baznīcā aizvien vēl atgādina skaitlis uz biktsola, vējrāža un nu arī draudzes zīmogā. Pēdējo no Dundagas baronu dzimtas Ostenzakeniem, Kristianu (1897–1919), kopā ar draudzes mācītāju, prāvestu Moltrehtu nošāva Tukumā.

Nav skaidrs, kur tieši un kāda ir bijusi vecā koka baznīca. Toties ir ziņas, kāda 1864. gadā ir bijusi pils baznīca: Dēringam tā ir šķitusi drūma, kapitālo remontu prasoša, griesti no rupja apmetuma, sienas apmetas, «tomēr sliktā renesanses stilā» (?), «īpaši smagnēju padarot ar gigantiskiem ģipša eņģeļiem virs logiem, kuru resnās kājas karājas pār logu, kamēr tie sēdēja uz karnīzes». Logam iepretim atradās sens Krustāsistā attēlojums, zem tā divas senas eļļas gleznas. Altāris, krēsli, lukta — «viss bagāti izgreznots ar kokgriezumiem, raibās krāsās un apzeltījumā, augšā greznojās Meidela un Zakena vāpeņi, tāpat arī gadskaitlis 1683».*

Krietni atšķirīgāk pils baznīcu ir novērtējusi Zēsemane 1866. gadā: «mazs, tomēr gan ārēji, gan iekšēji neapšaubāmi jauks dievnams». Altāris esot bijis ietērpts brūnā (ar zeltu) samtā. Viņa arī zināja sacīt, ka «agrāk vācu dievkalpojumi tika turēti pilsbaznīcā. Jau ilgi tā ir bez pielietojuma, un tikai pēdējais majorātkungs tur ir licis kristīt savus bērnus».**

Var pieņemt, ka mūra baznīca interjerā kaut kādā mērā atspoguļo pils baznīcu. Mūra baznīcā altāra retablā bija attēlots visas ticības simbolisks kopsavilkums ar neredzamā Dieva redzīgo aci, Bībeles atklāsmi par Dievu kā Tēvu, Dēlu un Svēto Garu. Ir zināms, ka Kristiana Ostenzakena laikā no visa šī kom-

18.00, kas visdrīzāk ir atgādinājis par rīta (*laudes*), pusdienas (*sext*) un vakara (*vesper*) lūgšanām. Ir zināms, ka svētku reizēs uz latviešu baznīcu devušies arī «vācieši», arī barona ģimene. Prāvesta Moltrehta meita atceras Ziemassvētku dievkalpojumu: «Mūsu mīļā, vecā baznīca. Cik skaisti izpušķota tā bija tad. Labi atceros, ka tēvs man sacīja, ka te esot ap 700 sveču, kas visas dega, katrā logā bija novietota piramīda ar 7 svecēm, un katrs stabs bija apvīts ar zaļiem egles zariem, turklāt svecēs dega arī uz altāra retabla un balkona. Tas tiešām bija ļoti skaisti! .. Pēc dievkalpojuma svinības pili turpinājās. Tēvs pārlasīja Ziemssvētku evaņģēliju. Ērģelnieks

• Baznīcas iekšskats 20. gs. sākumā.

Mednis dziedāja dziesmas. Apdāvināja cits citu, apsveica, vēlot svētīgus svētkus».*

Svinot baznīcas 250 gadus, mēs pieminam cilvēkus, kas ticībā to būvējuši, tajā kalpojuši, kopuši un sargājuši. Un neatņemama baznīcas vēstures sastāvdaļa ir saistīta ar Ostenzakenu dzimtu. Starp citu, vai zinājāt? Ostenzakenu dzimtas vāpēni ir bijis izteikums poliski: «*Pan Bóg nadzieję mą*» («Kungs Dievs ir mana cerība»), tas pats arī vāciski — «*Gott Herr meine Hoffnung und mein Schutz*». Domāju, ka tas ir nācis no Bībeles 71. psalma: «Tu esi mana cerība, Kungs, mana drošība no pašas manas jaunības».

**Armands Klāvs,
Dundagas ev. lut. draudzes mācītājs**

* Kurland, Herausg. Vereingt Kurlandische Stiftung, 1997., S. 10. Dēring (Döring) — gleznotājs, 1846. un 1853. gadā viesojās Dundagā.
** Turpat, S. 11. Zēsemane (Frau Henriette Seesemann) bieži apmeklējusi Dundagas mācītājmāju, jo tur dzīvojis viņas dēls.
*** Rutas fon Grothusas (Ruth von Grothuss), dzim. Ostenzakenas, atmiņas. Mātes atmiņas savākusi E. Weber, 2005. 69. lpp.)

* * *

Ieskats dažās publikācijās par Dundagas baznīcas vēsturi. Apkopojs Kubalu skolas – muzeja vadītājs Ivars Abajs

Jau 14. gadsimtā Dundagā pastāvējusi atsevišķa baznīca latviešiem. Vēsturiskas ziņas sakarā ar izdaiļotās Dundagas baznīcas iesvētīšanu 11. augustā.

Pirms tagadējās Dundagas baznīcas Dundagā jau katoļu laikos pili atradās galma baznīca. Tā jau 1666. gadā uzrādīja vecuma pazīmes un to nācās stipri remontēt. Tanī vācu draudze, kā savā dievnāmā, ilgus gadus pulcējās dievkalpojumos, kamēr tā kopš 1831. gada vairs nebija lietojama un 1. aprīlī 1872. g. kopā ar pili nodega. Šis savā laikā lepnās baznīcas drupas vēl tagad redzamas un top no pieminekļu valdes rūpīgi sargātas. Tāpat Dundagas muižā jau 14. gadsimtenī pastāvēja *Parohial* baznīca, kas Dundagas hronikā top dēvēta par *nevācu* baznīcu, jo viņā pulcējās latviešu draudze. Tagadējo mūsu baznīcu 1766. g. uzcēla firsts Kārlis fon Sackens, kura piemineklis līdz 1922. g. stāvēja altāra priekšā, kamēr pieminekļa valde viņu ņēma savā sargāšanā, un kura mirstīgās atliekas atdusas baznīcas pagrabā.

Pirmo iekšējo lielo remontu baznīca piedzīvoja 1882. g. mācītāja Krauzes laikā, kurš vienmēr vēl ir dzīvs vecāko draudzes locekļu atmiņās; toreiz baznīcu no jauna krāsoja un, cik tai laikā bija iespējams, arī izdaiļoja. 1897. gadā, prāvesta Moltredta laikā, baznīca dabūja sava agrākā neglītā torņa vietā tagadējo slaido gotiskā stilā celto torni. 1912. gadā baznīca ieguva mākslinieka Jaņa Rozentāla gleznoto altāra gleznu *Kristus augšāmcelšanās*, kuras Lieldienas rīta pavasarīgai gaismai viss tagadējais remonts ir pieskaņots. Pasaules karā tornim atņēma un aizveda uz Krieviju 3 skaistos, skanīgos zvanus, kurus, neskatoties uz visām pielietotām pūlēm, neizdevās vairs atdabūt.

Tagadējais zvans ir liets Rīgā pie Šverina 1925. g. Viņa skaņas tomēr nav salīdzināmas ar agrāko zvanu skaņām un nav piemērotas Dundagas draudzes plašai apkārtnēi.

• 2005. gada janvāra vētrā cieta luterāņu baznīcas gailis. 29. aprīlī alpīnists Imants Zauls ieradās Dundagā, lai noņemtu no baznīcas torņa vētras saliekto stieni ar gaili galā.

viņa izceļas jauna, balta un daiļa... Tikai krietušu karavīru piemiņas plāksne stāstīs nākošām audzēm par pasaules un brīvības karu vētrām, kas aizrāva arī no mūsu vidus 42 neaizmirstamas sirdis. Arī tas darīs mums baznīcu vēl mīļāku! Lai viņa mūžam paliek lieciniece jaunam, gaišam rītam, kas ausa pār Latvijas ārēm un uzmaida kā laimīgas nākotnes vēstnesis mūsu darbīgai, dievbijīgai tautai.

Ventas Balss, nr. 89, ceturtdien, 1935. gada 8. augustā

Dundagas baznīcas senās skulptūras taisījuši latviešu tautības meistari.

Par to profesors B. Vipērs kādā no saviem rakstiem izsaka šādas domas: Valsts vēsturiskajā muzejā glabājas daži ļoti raksturīgi no Dundagas baznīcas iegūti baroka pieminekļi, kurus ar lielu drošību var uzskatīt par latviešu meistarību darbiem. Starp šiem pieminekļiem ir divas jaunavu statujas, kas grieztas kokā un esot kristīgo tikumu allegorijas — *Spes* un *Fides*. Viena no tām ar abām rokām spiež pie krūtīm atvērtu grāmatu, bet kreisajā — biķeri. Tērptas tās garos, siki krokotos tērpos ar piedurknēm līdz elkoņiem un nelielu izgriezumu uz krūtīm. Kājas kailas. Mati safrizēti, ar īpatnēju cekulu vidū, kam, liekas, līdz ar to jāsimbolizē liesma. Statuju augstums 1,50 m un 1,60 m.

Dundagā senos laikos bijušas divas baznīcas. Viena — katoļu laikos dibinātā pils kapella, ko vēlāk izlietoja vācu draudze un kas līdz ar pili nodega 1872. gadā. Otrā, uzcelta no koka arī ļoti senos laikos, bija domāta *nevāciešiem*, un tās vietā 1766. gadā uzcēla tagadējo akmens baznīcu. Šīs *nevācu* draudzes koka baznīcas altāri tad sākumā arī greznojušas šīs statujas, kuru rašanos var attiecināt uz XVII gadsimteņa beigām, kurā laikā Dundaga pārdzīvojuši neapšaubāmi garīgas kultūras plauksmi: atgādināsim kaut Bībeles 1669. gada izdevumu ar tekstu latviešu valodā un Dundagas mācītāja Bankava dzeju.

Dundagas statuju tips balstās uz noteiktām Rietumeiropas tradīcijām, kā tās izveidojās XVII gadsimteņa vidū Ziemeļ- un Austrumvācijas skulptūrā. Baroks šīm statujām īstenībā devis tikai ārējo čaulu: tērpu, frizūru un drānas, kas viņpojas, it kā vēja kustinātas. Turpretim pašā plastiskās formas izpratnē, kustības un virsmas traktējumā nav nekā no baroka. Te stiprāk izjūtas tautiskā galdniecības stila tradīcijas. Kokgriezējs meistars ne tik daudz modelē formas, cik rotā, ornamentē statujas virsmu. Kādā mērā autoram nākas grūti aptvert formu plastisko un organisko valodu, tikpat izcilīgu meistarību tas parāda virsmes ritmiskajā spēlē un noskaņas maigajā lirikā. Ņemot vērā šo brīnišķīgo baroka un gotikas saplūdumu ar tautas amatniecības tradīcijām, kā arī to, ka statujas greznoja *nevāciešu* draudzes altāri, secinājums, ka to autors bija latviešu kokgriezējs, nedrīkst izlikties pārsteidzīgs.

Ventas Balss, nr. 42, ceturtdien, 1936. gada 16. aprīlī

Dundagā bez pilsbaznīcas pastāvēja arī draudzes baznīca, kurai jau 1383. g. savs mācītājs Nicolaus.

Th. Kallmeyer. Die evangelische Kirchen und Prediger Kurlands. Rīga, 1910.

Turpmāk vēl

Raibs kā dzeņa vēders

Piemīņas brīdis

25. III Dundagā pie Šķeltā akmens gūla ziedi un tika iedegtas sveces, lai pieminētu komunistiskā genocīda upurus.

Kā piemiņas brīdī pastāstīja novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, piemiņeklim paredzētais akmens, kad to cēla ārā no zemes, sašķēlies, gluži kā vēsturiski sašķelta mūsu tauta. Arī tad, kad to novietoja laukumā pie aptiekas, akmens augšējā daļa nedaudz noslīdējusi, izveidojot simbolisku šķelto akmeni. Pasākuma turpinājumā pils mazajā zālē piemiņas brīža dalībniekus ar liriskām un patriotiskām dziesmām un dzejas rindām iepriecināja ansamblis *Sendienas*. Īpaši aizkustināja pirmās divas dziesmas. Mani līdz sirds dziļumiem skāra dziesma par bērziem...

Pēc nelielā koncerta visi cienājās ar kafiju un tēju un dalījās atmiņās par 1948. un 1949. gadā piedzīvoto. Visspilgtāk man prā-

tā palika Guntas Šteines stāstītais, kā viņas mamma 24. martā bija iemērkusi baļļā veļu un abrā iemīcījusi maizes mīklu, bet rīta agrumā jau bija klāt vietējie pakalpiņi un bruņoti vīri, kas lika taisīties. Veļa palika neizmazgāta un maize — neizcepta, bet Gunta ar māsu, mazo brāli un mammu aizvesti uz Sibīriju.

Nākamā gada 25. III G. Laicāns ierosināja noklausīties kādu no Latvijas Okupācijas muzeja bijušā audivuizuaļo materiālu krātuves vadītāja Andreja Edvīna Feldmaņa ierakstiem, kuros iemūžinātas arī Dundagas novada represēto atmiņas par izvešanu un dzīvi Sibīrijā. Domes priekšsēdētājs arī solīja sagādāt ierakstu materiālu.

Diāna Siliņa

Priecīgās Lieldienas pils parkā

Vai lāči ēd olas un vai spārnoti zaķi, līdzīgi kā lidvāveres, ir lidzaķi?

27. III jau agri no rīta pils parkā bija mānāma liela rosība. Pils darbinieki gatavojās Lieldienu pasākumam — viņi izrotāja gan parka estrādi, gan šūpoles, kūra ugunskursus tējas vārīšanai un olu krāsošanas darbnīcai, kā arī ierīkoja atrakciju vietas. Tas viss tika darīts, lai Lieldienas sagādātu prieku lieliem un maziem.

Svētkus iedziedāja mazie dundadznieki: Laura Gerda Dūda, Rūdolfs Dambergs, Paula Betija Rozefelde, Līga Keita Klauberga, Līva Bērzkalne, Justīne Magdalēna Neimane un Nikola Ansberga. Kādam no viņiem palīdzēja skolotāja Linda Pavlovska, spēlējot flautu,

Prieks spēlēt vijoli

1. IV, gluži kā Latvijas mežmalās un Dundagas parkā, arī pils skatuves malās un skatuves dziļumos uz baltajiem aizkariem bija izplaukušas zilās vizbulītes, kas ar prieku sagaidīja Ziemeļkurzemes mūzikas skolu stīgu nodaļu audzēkņu koncertu.

Sākumā visus dalībniekus un pedagogus uzrunā sveica Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) direktore Linda Pavlovska, uzsverot, ka šodien Dundagā ir svētki, jo šeit sapulcējušies Ziemeļkurzemes mūzikas skolu stīgu nodaļu audzēkņi un pedagogi. Viņa arī novēlēja, lai jaunajiem māksliniekiem vijoles skaisti skan un lai klausītājiem par to prieks.

Koncertā skanēja dažādu autoru, kā Sergeja Prokofjeva, Kārļa Marijas Vēbera, Johanna Sebastiana Baha, Franča Šūberta un Jāzepa Vītola darbi. Piedalījās jaunie vijolnieki no Ventspils, Talsiem, Ugāles, Tārgales, Kandavas un Dundagas. Pasākumu raiti vadīja Kristīne Ralle, kas kādā brīdī arī pati ņēma vijoli un kopā ar Daniēlu Dambergu un Maiju Freimuti nospēleja Johana Pahelbela skaņdarbu *Kanons*. Annija Paula Heiberga savukārt atskaņoja Pētera Čaikovska sacerējumu *Šūpla dziesma vētrā*. Noslēgumā spēlēja mūzikas skolu apvienotais ansamblis, kurā

piedalījās gan mūsu Kristīne, Maija, Annija Paula, gan arī Krista Sudmale.

Pārsvarā vijoli spēlēja meitenes, taču Ugāles un Kandavas mūzikas skolā šo instrumentu apgūst arī zēni. Koncerta noslēgumā uz skatuves pakāpieniem visi kopīgi nofotografējās.

Kā pēc pasākuma pastāstīja DMMS vijoles spēles skolotāja Ieva Hermane, rīkot šādus salidojumus ierosinājusi kolēģe, Ventspils Mūzikas vidusskolas (VMV) Bērnu nodaļas vadītāja Svetlana Staruk (tā rakstīts pasē. *Red*). Pasākuma mērķis ir ciešāk sadarboties reģiona mūzikas skolām. Iecere ir tikties divreiz mācību gadā katreiz citā vietā. Rudenī tas sarīkots VMV, bet nu pavasarī noticis Dundagā. Kamēr pedagogi pēc koncerta apspriedušies, skolēnus gide izvadījusi ekskursijā pa pili. Dažas skolotājas šeit bijušas pirmoreiz, un viņām ļoti patikusi gan pils, gan lielā zāle, bet īpaši tās labā akustika. Kāds audzēknis bijis izbrīnīts un sacījis, ka

Pārdomu brauciens

16. III arī es piedalījos piemiņas pasākumā Lestenē.

Pirmo reizi tur biju 2011. gadā, kad, piedaloties Barona takas velobraucienā no Tartu uz Dundagu, pietājām arī Lestenē. Atceros, ka toreiz Lestenes baznīcu vēl tikai atjaunoja, bet aiz dievnama aukstajiem mūriem mums ļoti patika veldzēties no karstuma.

Biju patīkami pārsteigta, kad ieraudzīju Dundagas centrā afišu ar aicinājumu pieteikties braucienam uz piemiņas pasākumu Lestenē 16. martā. Zināju, ka mana ome (Elma Zadiņa. — *Red.*) arī uz turieni brauks, tad nu es arī nolēmu sastādīt kompāniju un paklausīties senos atmiņu stāstus, kas mani vienmēr ir ļoti interesējuši, kā arī apskatīt baznīcu. Un patiesi — tā bija ļoti skaista, no iekšpuses pilnībā atjaunota, bet ārpusē zīmīgi atstāti ložu caurumi, kur to bija ne mazums.

Manas omes brālis Edgars cīnījās kaujās Lestenes apkārtnē. Es viņu neiepazinu, bet

Foto

Foto

jums un vēlāk grozišanās visiem pa vidu jau vien bija vērtība!

Kad dziesmas bija izskanējušas, katrs varēja izvēlēties radošo darbnīcu, kurā piedalīties: *Mini, mini mīkliņu, Zini vai mini, Ķer zaķi, Trāpi mērķī, Olu ripināšana, Lielo koka olu krāsošana, Vīstu olu krāsošana*. Uz Dundagas pils fona bija iespējams nofotografēties Zaķa izskatā. Daži labprāt fotografējās ratos, kurā iejūgts salmu zirdziņš.

Kamēr staigāju apkārt, ielūkodomās katrā darbnīcā, pēkšņi no estrādes soliņu puses atskanēja sitienu skaņas, pakāpeniski pieņemdamās spēkā. Izrādās, tur krietns pulks pasākuma apmeklētāju, cits lielāks, cits mazāks, aizrautīgi gatavoja putnu būrišus. Šai nodarbei piekrišana ir katrās Lieldienās!

Lai varētu iestiprināties, uz ugunsкура

Foto

nekad nav redzējis mūzikas skolu pilī.

Jautāta par dalību Ziemeļkurzemes kamerorķestrī, Ieva teica, ka dundadznieki tajā spēlē arī šogad, tiesa, pagaidām līdztekus pašai skolotājai piedalās tikai Daniēla un Maija. Nākamgad varētu pievienoties arī jaunās audzēknes — Annija Paula un Krista. 18. III Ziemeļkurzemes kamerorķestris koncertējis Dobelē Kurzemes orķestru festivālā, bet 8. IV — Vandzenes pamatskolā Kārļa Ferdinanda Amendas mūzikas svētkos. Tajos orķestris piedalās regulāri.

Paldies Ievai par ieguldīto darbu, gādājot par mūsējo piedalīšanos Ziemeļkurzemes kamerorķestrī, par salidojuma sarīkošanu pilī, tādējādi daudzīnot Dundagas vārdu!

Aprunāties vedināju arī vienu no orķestra dalībniecēm Maiju, kas teica, ka kolektīvā spēlē otro gadu un viņai ļoti patīk to darīt. Iemeslu netrūkst — piedaloties mēģinājumos un arī koncertos, iepazītas vairākas Ziemeļkurzemes un arī citas Latvijas vietas. Apgūstamie skaņdarbi Maijai iet pie sirds. Visskaistākie darbi, viņasprāt, ir menuets, barkarola, *Zem Parīzes debesīm*. Viņai patīk arī enerģiskāki skaņdarbi, kā *Nekvadrāta deja* un *Ragtime*.

Maijai būtiski liekas atbildība koncertējot.

Foto

Foto

vokālās nodarbības, horeogrāfijas stundas un gatavošanās noslēguma koncertam, kurā visi uztstāsies kopā ar Aiju Andrejevu un pavadošo mūziķu grupu.

Satikšanās teātrī notiks no 14. VIII līdz 21. VIII aktiera Madara Zvaguļa vadībā.

Projekts dos iespēju iepazīties ar teātra mākslu un skatuves kultūru, piedalīties aktiermeistarības, runas un horeogrāfijas nodarbībās. To vadītājs aktieris Madars Zvagulis filmējas TV3 seriālā *Uguns Grēks* Dāvida lomā. Visu nedēļu projekta dalībnieki kopā ar Madaru un pasniedzējiem sagatavos izrādi *Mazais princis*, kurā katram dalībniekam būs atvēlēta sava loma.

esmu dzirdējusi daudz brīnumainu stāstu par viņu un šo laiku, un to, kā viņu ne vienu reizi vien Dievs izglābis no bojāejas kara laukā.

Šis piemiņas pasākums lika padomāt, kas tagad notiek pasaulē, un to, kā bija tad, Ot-rajā pasaules karā. Manuprāt, tas laiks bija pilns iedvesmas un skumju, bet pāri visam bija patriotisms un mīlestība pret savu valsti.

Turpat, Lestenes tautas namā, bija iespēja iegādāties jauno grāmatu par Lesteni. Ātrākie pat paspēja to nopirkt. Zinu, ka viena ir pie manas omes brāļa. Interese ir liela, tāpēc tagad vien atliek gaidīt savu kārtu, kad varēšu to izlasīt.

Noteikti iesaku ikvienam, kurš vēl nav paspējis pabūt Lestenē, turp aizbraukt — parādīt un pastāstīt par to saviem bērniem.

Kristīne Savicka

Foto

Foto

katlā bija uzvārīta zāļu tēja un netālu no ugunsкура bija norīkota pankūku cepēju komanda novada kultūras dzīves vadītājas Smaidas Šnikvaldes vadībā. Par nelielu samaksu bija nobaudāmas gardas plānās pankūkas ar ievārījumu.

Un kas gan tās būtu par Lieldienām bez šūpošanas? Netālu no ierastajām šūpolēm, kas piestiprinātas pie ozola zara, bija parādījušās vēl vienas, un šūpoties gribētāju arī netrūka.

Laika apstākļi lutināja — kaut gan sākumā pūta diezgan stiprs vējš, vēlāk tas norima, bet saulīte patīkami sildīja visu dienu.

Paldies visiem pasākuma rīkotājiem un viņu čaklajiem palīgiem!

Diāna Siliņa

Foto

Foto

Ir jākoncentrējas — ja palaidīs garām kādu takti vai netrāpīs ritmā, var izjaukt visu priekšnesumu. Vijolniekiem ar lociņu jāspēlē visiem reizē, ja to brīdi, kad jāsāk spēlēt, kāds nokavē, viņš izceļas sliktā nozīmē. Pašai reiz tā arī gandrīz gadījies, bet meitene laikus attapusies un visu paspējusi izdarīt, kā nākas. Lai tīrāk nospēlētu, jāzina ne tikai notis, bet jāskatās arī uz diriģenti Indru Sproģi, jo viņa jūt, kad vajag ko nospēlēt klusāk, kad skaļāk.

Sākumā iejusties jaunajā kolektīvā bijis grūti, taču Maija ienākusi orķestrī pērnajā mācību gadā, kad intensīvi visi gatavojās Dziesmu svētkiem, tāpēc nācies daudz kopā mēģināt un ar laiku viņa ir sadraudzējusies ar citām meitenēm. Viņa un meitenes draudzene, kas arī ir Maija, lielākoties spēlē trešo vijoli. Abas Maijas draudzējas ar Agnesi. Mūsu Maijas draudzenes ir no Talsiem.

Meitene sacīja, ka orķestrī spēlē dažas meitenes, kas jau beigušās mūzikas skolu. Viņām patīk spēlēt un viņas to turpina darīt. Uz jautājumu, vai Maija arī pēc mūzikas skolas beigšanas varētu šo nodarbi turpināt, viņa sacīja: «Jā». Lai prieks spēlēt orķestrī saglabājas!

Diāna Siliņa

Latvijas talantu vasaras projekts Satikšanās

Pilī no 26. VI līdz 3. VII un no 14. VIII līdz 21. VIII notiks Latvijas talantu vasaras projekts *Satikšanās*. Tā moto ir «Piedzīvot un izbaudīt, satikties, sadraudzēties un saprasties, pieredzēt, paveikt un piepildīt!». Pieteikties līdz 12. VI interneta vietnē *www.satiksanas.lv*.

Projekta mērķis ir attīstīt bērnu un jauniešu mākslinieciskās aktivitātes. Projektā katru gadu pulcējas bērni un jaunieši no visas Latvijas, kuru interese ir saistītas ar mūziku, teātri vai deju.

Piedalīšanās projektā ikvienam dalībniekam ir solis ceļā uz tālākiem sasniegumiem, tā ir iespēja gūt jaunas zināšanas un pieredzi, iespēja satikties un iepazīties ar labākajiem Latvijas dziedātājiem, dejotājiem, ak-

tieriem, iespēja sadraudzēties ar jauniem draugiem, gūt jaunas emocijas, atpūsties un pavadīt neaizmirstamu nedēļu kopā ar radošo industriju profesionāļiem.

Satikšanās mūzikā notiks no 26. VI līdz 3. VII dziedātājas Ainas Andrejevas vadībā.

Mīļi gaidīti visi Latvijas bērni un jaunieši, kas vēlas uzzināt ko jaunu par vokālo tehniku, stilu un kultūru, kuru nodomi saistās ar mūziku! Veselu nedēļu būs meistarklases,

Dzīve tuvplānā

Dzirdot vārdu «limuzīns», latvietis to uzreiz paturpinās ar tekstu «Jāņu nakts krāsā». Īstenībā gan Limuzēna (*Limousin*) ir sens administratīvs reģions Francijā, un izrādās, ka tas devis nosaukumu ne vien automašīnai, bet arī gaļas šķirnes liellopiem. «Andžaku» saimnieku Ludeviku bullis Taps ir Limuzīnas šķirnes bullis, kas atceļojis no Vācijas. Vai nav īsts skaistulis?

Dānas Siliņas foto

Skrien zilīte gar loga... Īstenībā «skrien» jeb drīzāk jau lido gar dobumiem. Putnu būriši noder tiem putniem, kas ligzdas vij dobumos. Liela zilīte un zilzilīte parasti perē dobumos, tāpēc cilvēka veidots «dobums» jeb būris tam arī šķiet piemērots.

Vilņa Skujas foto

1. IV Dundagas pils sadancī «Pavasaris Dundziņos» piedalījās bērnu un jauniešu tautas deju kolektīvi no Ādažiem, Dundagas, Jūrmalas, Kandavas, Nīcas, Pastendes un Rīgas. Kupls bija skatītāju pulks, ap septiņdesmit, un diži daudz bija dejuotāju — apmēram divi simti! Prieks bija pašiem dancotājiem un publikai, bet jauno dejuotāju audzinātāji salīdzināja un arī pamanīja pa kļūdai un nepilnībai, kas ar darbu jānovērš, lai nākotnē deju solis būtu vēl raitāks.

Visvalža Biezbarža foto

Mazs zaķītis un liels zaķītis Dundagas pils parkā uz takas satikās un brīnījās: kuram lielākas ausis? Liendienās Dundagā gan paši zaķi meta cilpas, gan bērni meta cilpas uz zaķiem, tāpat krāsoja vistu olas, koka olas un pie viena arī drusku sevi, kā arī fotografējās zaķa tēlā un šūpojās uz nebēdu.

Dānas Siliņas foto

Kolkā Lieldienu pasākumā piedalījās arī tāds svarīgs personāžs kā gailis. Filozofiski ievirzīti ļaudis mēģina atminēt mūžīgo mīklu, kas bija pirmā — ola vai vista, taču šāda jautājuma nostādne ir kļedošs vistas akuma piemērs, jo pašā saknē tā diskriminē minoritāti — gaili. Labi, ka kolcinieki to ir sapratuši un devuši savu artavu uzskatu plurālisma attīstībai.

Foto no Kolkas Lieldienu gēza

Tāds 6. IV izskatījās Dundagas parka aizsargjoslā topošais a/s «Latvijas valsts meži» Ziemeļkurzemes mežsaimniecības klientu apkalpošanas centrs, kurā svinēja spāru svētkus. Novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns uzrunā teica, ka Dundagā būs divas pils: viena celta 13. gadsimtā, bet otra — modernā 21. gadsimta būve, kurā izmantotas jaunākās tehnoloģijas. To paredzēts pabeigt šajā vasarā.

Dānas Siliņas foto